

Pühakirjast

1. Piibel on eksimatu, täiesti piisav ja vajalik

Piibel on ainuke piisav, kindel ja eksimatu mõõdupuu kõigeks päästvaks tunnetuseks, usuks ja kuulekuseks. 1 Inimesele antud loomupärane mõistus, loomistöö ja Jumala ettehooldus näitavad selgesti Jumala headust, tarkust ja väge, nii et inimesed ei saa endid vabandada. Siiski ei piisa neist, et võiksime tunda Jumalat ja tema tahet, mis on vajalik päästmiseks. 2 Seepärast oli Issandale meelepärane palju kordi ja mitmel viisil iseennast ilmutada ja teatada oma tahet kogudusele. 3 Siis aga, et paremini säilitada ja levitada tõde, ning et paremini kinnitada ja lohutada kogudust ning seda kaitsta liha, saatana ja maailma poolt rüvetatud saamast, pani Jumal oma ilmutused täielikult kirja. Piibel on nüüd vajalik, sest Jumala endised viisid oma tahte ilmutamiseks on lakanud. 4

1 2. Timoteosele 3:15-17; Jesaja 8:20; Luuka 16:29, 31; Efeslastele 2:20

2 Roomlastele 1:19-21; Roomlastele 2:14-15; Psalm 19:1-5

3 Heebrealastele 1:1

4 Õpetussõnad 22:19-21; Roomlastele 15:4; 2. Peetruse 1:19-20

2. Piibli raamatud

Piibel või kirjutatud Jumala sõna sisaldab Vanat ja Uut Testamenti, milleks on:

VANA TESTAMENT

1. Moosese raamat, 2. Moosese raamat, 3. Moosese raamat, 4. Moosese raamat, 5. Moosese raamat, Joosua, Kohtumõistjate raamat, Rutt, 1. Saamueli raamat, 2. Saamuel raamat, 1. Kuningate Raamat, 2. Kuningate raamat, 1. Ajaraamat, 2. Ajaraamat, Esra, Nehemja, Ester, Iiob, Psalmid, Õpetussõnad, Koguja, Ülemlaul, Jesaja, Jeremija, Nutulaulud, Hesekiel, Taaniel, Hoosea, Joel, Aamos, Obadja, Joonas, Miika, Nahum, Habakuk, Safanja, Haggai, Sakarja, Malaki.

UUS TESTAMENT

Matteuse evangeelium, Markuse evangeelium, Luuka evangeelium, Johannese evangeelium, Apostlite teod, Pauluse kiri roomlastele, Pauluse 1. kiri Korintlastele, Pauluse 2. kiri korintlastele, Pauluse kiri Galaatlastele, Pauluse kiri efeslastele, Pauluse kiri Filiplastele, Pauluse kiri Koloslastele, Pauluse 1. kiri Tessalooniklastele, Pauluse 2. kiri Tessalooniklastele, Pauluse 1. kiri Timoteusele, Pauluse 2. kiri Timoteusele, Pauluse kiri Tiitusele, Pauluse kiri Filemonile, kiri Heebrealastele, Jaakobuse kiri, Peetruse 1. kiri, Peetruse 2. kiri, Johannese 1. kiri, Johannese 2. kiri, Johannese 3. kiri, Juuda kiri, Johannese ilmutus. Kõik need kirjad on Jumalast inspireeritud olema usu ja elu standardiks. 5

5. 2. Timoteosele 3:16

3. Apokrüüfid ei ole inspireeritud Jumala Pühast Vaimust

Raamatud, mida kutsutakse apokrüüfideks, ei ole inspireeritud Pühast Vaimust, ning need ei kuulu Piibli kaanonisse. Seega ei oma need mingisugust autoriteeti Jumala koguduses ja neid tuleks käsitleda nii nagu igat teist inimeste poolt kirjutatud raamatut. 6

6. Luuka 24:27, 44; Roomlastele 3:2

4. Piibel on autoriteet, sest see on Jumala sõna

Piiblit peaks uskuma selle autoriteedi pärast, mis ei toetu ühelegi inimesele ega kirikule vaid Jumalale endale, kes on selle autoriks, ja tema on tõde. Sellepärast tuleb Piiblit kuulda võtta, sest see on Jumala sõna. 7

7. 2. Peetruse 1:19-21; 2. Timoteosele 3:16; 2. Tessalooniklastele 2:13; 1. Johannese 5:9

5. Põhjused, miks me peaksime uskuma Piiblit

Jumala koguduse tunnistus võib meid veenda, et peaksime Piiblit kõrgelt austama. Peale selle annavad järgnevad asjaolud meile selge kinnituse, et Piibel on Jumala sõna:

1. selle sisu taevalisus
2. selle õpetuse vägi
3. selle stiili suursugusus
4. selle kõikide osade omavaheline harmoonia
5. Selle keskne fookus on tuua Jumalale au.
6. selle täielik ilmutus ainsast päästeteest
.. ning paljud muud võrreldamatud omadused ja täiuslikkus

Lõplikus mõttes usume me, et Piibel on Jumala sõna, sest Püha Vaim töötab meie sees, andes sellest tunnistust Piibli kaudu meie südames. 8

8. Johannese 16:13-14; 1. Korintlastele 2:10-12, 1. Johannese kiri 2:20,27

6. Piibel on piisav ja täielik

Kõik, mida meil on tarvis teada Jumala aust, meie päästest ja elust, on kas selgelt Piiblis kirja pandud, või sealt loogiliste tõlgenduste kaudu järeldatav. Mitte midagi ei tohiks Piiblile kunagi lisada kas uute Vaimu ilmutuste või inimlike traditsioonide näol. 9 Sellele vaatamata mõistame me, et Piiblis ilmutatu päästvaks mõistmiseks on vaja inimesel Püha Vaimu valgustust. 10 Me tunnistame ka, et teatud asjad ja olukorrad, mis puudutavad Jumala teenistust ja koguduse juhtimist, asjad, mis puudutavad tavalisi inimelulisi ja ühiskondlikke küsimusi, peaks otsustama mõistlikkuse ja kristliku tarkuse kohaselt vastavalt üldistele Piiblis kirjeldatud printsiipidele, mida peaks alati järgima. 11

9. 2. Timoteosele 3:15-17; Galaatlastele 1:8-9

10. Johannese 6:45; 1. Korintlastele 2:9-12

11. 1. Korintlastele 11:13-14; 1. Korintlastele 14:26, 40

7. Kõik võivad Piibli kaudu päästvat tunnetust ja tarkust omandada. Samas on osad Piibli kohad selgemad kui teised.

Mõned kohad Piiblis on kergemini mõistetavad kui teised, ning samuti mõistavad mõned inimesed Piiblit paremini kui teised. 12 Sellele vaatamata on asjad, mida tuleb päästeks teada, uskuda, ning millele alluda, sedavõrd selgelt mõnes Piibli kohas edasi antud, et nii vähem haritud kui rohkem haritud saavad nendest asjadest piisavalt selgelt tavalise lugemise kaudu aru. 13

12. 2. Peetruse 3:16

13. Psalm 19:9; Psalm 119:130

8. Piiblit tuleks tõlkida, et see oleks kättesaadav kõigile.

Vana testament kirjutati algselt heebreakeeles, mis on juutide emakeel. 14 Uus testament on algselt kirjutatud kreeka keeles, mis oli selle kirjutamise ajal kõige üldlevinum keel. Need testamendid on Jumalast inspireeritud ning tema ettehoolduse järgi läbi ajaloo säilitatud. Seetõttu on need autentsete ning kogudused peaksid vastuoludele lahenduste otsimisel nende poole vaatama. 15 Jumala rahval on õigus ja soov Piiblit lugeda, ning neile on antud ülesandeks Piiblit lugeda Jumala kartuses, 16 ning Piiblit uurida. 17 Kuna kõik rahvad ei räägi neid algseid keeli, milles Piibel algselt kirjutati, tuleks Piiblit tõlkida kõikide rahvaste keeltesse, kuhu Piibel jõudnud on. 18 Nii saab Piibli sõna kõikides rikkalikult elada, ning kõik saavad Jumalat temale meelepärast ülistada, ning et meil oleks lootust kannatlikkuse ja lohutuse läbi, mida Piiblist saame.

19

14. Roomlastele 3:2
15. Jesaja 8:20
16. Apostlite tegude 15:15
17. Johannese 5:39
18. 1. Korintlastele 14:6,9,11-12,24,28
19. Kolosslastele 3:16; "Roomlastele 15:4 (puudub ingliskeelses versioonis)"

9. Lõplik standard Piibli tõlgendamiseks on Piibel ise.

Piibel ise on eksimatu standard Piibli tõlgendamiseks. Küsimuste tekkimisel selle kohta, milline on mõne Piibli kirjakohta tõene tõlgendus (tõeseid tõlgendusi on vaid üks), tuleb tõlgendamiseks kasutada kirjakohhti, mis on selgemad. 20

20. 2. Peetruse 1:20-21; Apostlite tegude 15:15-16

10. Piibel on meie lõplik standard ja autoriteet

Piibel, mis on meile antud Püha Vaimu poolt, on meie lõplik standard ja autoriteet, lahendamaks igasuguseid usulisi erimeelsusi, hindamaks kõiki kiriku nõukogude määrusi, ajalooliste kirjutajate arvamusi, inimlikke õpetusi ning indiviidide tõlgendusi. Lõplikud vastused oma usulistele küsimustele leiame alati Piiblist. 21

21. Matteuse 22:29, 31-32; Efeslaste 2:20; Apostlite tegude 28:23

Jumalast ja Pühast Kolmainsusest

1 Kes on Jumal (1. osa)

Jumal on ainus elav ja tõeline Jumal. 1 Ta on teistest sõltumatult eksisteeriv 2 ning piiritu ja igavene oma olemuselt ja täiuslikkusest. Tema olemust suudab mõista ainult tema ise. 3 Jumal on täiuslikult puhas vaim. 4 Ta on nähtamatu ja tal ei ole keha, eraldi osi või muutuvaid emotsioone. Ainult tema on surematu ja ta elab meile kõigile ligipääsmatus valguses. 5 Ta on muutumatu, 6 mõõtmatu, 7 igavene 8 hoomamatu, kõikvõimas, 9 lõppematu igal moel, täiuslikult püha, 10 täiuslikult tark, täielikult vaba ja piiritu. Ta toimib kõiges oma kavandamist mööda, oma muutumatu ja täiuslikult õiglase nõu järgi, 11 iseenda kirkuseks. 12 Ta on täiuslikult armastav, armuline, halastav ja kannatlik. Ta on täis headust ja tõde, andestades nurjatuse, üleastumise ja patu. Ta annab palga neile, kes teda pühendunult otsivad. 13 Samas on Ta täiuslikult õiglane ja hirmuäratav oma kohtumõistmistes. 14 Ta vihkab kõike pattu ja kindlasti ei jäta karistamata neid, kes on süüdi. 16

- 1 1. Korintlastele 8:4,6; 5. Moosese 6:4
- 2 Jeremija 10:10; Jesaja 48:12
- 3 2. Moosese 3:14
- 4 Johannese 4:24
- 5 1. Timoteosele 1:17; 5. Moosese 4:15-16
- 6 Malaki 3:6
- 7 1. Kuningate 8:27; Jeremija 23:23
- 8 Psalm 90:2
- 9 1. Moosese 17:1
- 10 Jesaja 6:3
- 11 Psalm 115:3; Jesaja 46:10
- 12 Õpetussõnad 16:4; Roomlastele 11:36
- 13 2. Moosese 34:6-7; Heebrialastele 11:6
- 14 Nehemja 9:32-33
- 15 Psalm 5:7-8
- 16 2. Moosese 34:7; Nahum 1:2-3

2. Kes on Jumal (2. osa)

Jumalas endas on kogu elu, 17 kirkus, 18 headus ja õnnistus ning kõik õndsus peitub temas ja kuulub temale. Ainult tema on iseeneses täiuslik ja kõigest sõltumatu. Ta ei vaja ühtegi tema loodud olendit, ega saa oma au nendelt. 20 Pigem väljendab ta oma au nende kaudu, keda ta on loonud. Ainult tema on kogu loodu allikaks. Kõik on temast, tema läbi ja temasse. 21 Ta on täielikult suveräänne kõigi üle, keda ta on loonud, ning teeb nende kaudu või neile, mida iganes ta tahab. 22 Ta näeb kõike avatult ja selgelt. 23 Tema teadmised kõigest on lõpmatud ja eksimatud ning need ei sõltu ühestki loodud olendist. Jumala teadmised ei ole millestki sõltuvad ega ebakindlad. 24 Ta on täiuslikult püha kõigis oma otsustes, tegudes ja käskudes. 25 Ta väärrib inglitelt ja inimestelt kogu ülistust, 26 teenimist ja kuulekust, mida nad võlgnevad oma Loojale. Samuti väärrib ta kõike muud, mida Ta neilt nõuab.

- 17 Johannese 5:26
- 18 Psalm 148:13
- 19 Psalm 119:68
- 20 Iiobi 22:2-3
- 21 Roomlastele 11:34-36
- 22 Taanieli 4:25, 34-35
- 23 Heebrialastele 4:13
- 24 Hesekieli 11:5; Apostlite tegude 15:18
- 25 Psalm 145:17
- 26 Ilmutuse 5:12-14

3. Mis on kolmainsus?

Auline ja piiritu Jumal koosneb kolmest isikust: 1) Isa, 2) Sõna või Poeg ja 3) Püha Vaim. 27 Neil kolmel

isikul on sama olemus, võim ja igavikulisus. Nad on kõik täielikult Jumal, kuid sellegipoolest on Jumal jagamatu. 28 Isa ei ole sündinud ega kellestki lähtuv. Poeg on igavesti sündinud Isast. 29 Püha Vaim lähtub Isast ja Pojast. 30 Kõik kolm on piiritud ja neil ei ole algust, nii et nad on kõik ainult üks Jumal, kes ei ole jagatud ei loomuses ega olemuses. Kõik kolm isikut on eristatavad mitmete isikupäraste omaduste ja isikutevaheliste suhete poolest. Kolmainuõpetus on aluseks kogu meie osadusele ja trööstivale toele Jumalas.

27 1. Johannese 5:7; Matteuse 28:19; 2. Korintlastele 13:14
28 2. Moosese 3:14; Johannese 14:11; 1. Korintlastele 8:6
29 Johannese 1:14,18
30 Johannese 15:26; Galaatlastele 4:6

Jumala korraldusest

1 Igavikust saati määras Jumal ära kõik, mis juhtub

Jumal on igavesest ajast oma täiusliku tarkuse ja vaba tahtega määranud kõik, mis juhtub. 1 Samas ei ole Jumal patu põhjustaja, ning tal ei ole mingit osa kellegagi tema patus. 2 Jumal ei astu üle oma loodu tahtest. Samuti on olemas teisejärgulised põhjused, mistõttu on inimestel vabadus ja nad teevad tõeliseid otsuseid. Jumala korraldus pigem rajab nendele asjadele aluse. Jumala korraldus demonstreerib tema tarkust, juhtides kõike tema väes ja ustavuses, mis viivad täide seda, mida ta on määranud.

1 Jesaja 46:10, Efeslastele 1:11; Heebrealastele 6:17; Roomlastele 9:15, 18
2 Jaakobuse 1:13; 1 Johannese 1:5
3 Apostlite tegude 4:27, 28, Johannese 19:11
4 4. Moosese 23:19; Efeslastele 1:3-5

2. Jumal teab kõike ning Tema teadmine ei põhine passiivsel etteteadmisel

Jumal teab kõike, mis võiks üldse juhtuda. 5 Meil tuleb tõdeda, et Jumal ei ole määranud midagi sellepärast, et ta oma ettenägevuses teadis, et need saavad juhtuma. 6

5 Apostlite tegude 15:18
6 Roomlastele 9:11, 13, 16, 18

3 Jumal määrab mõned ette päästeks ja jätab mõned nende pattu.

Jumal on otsustanud oma kirkuse ilmutamiseks ette määrata mõned inimesed ja inglid igavesse ellu Jeesuse Kristuse läbi, 7 tema armu kirkuse kiituseks. 8 Jumal jätab teised elama oma pattu, mille tagajärjeks on nende õiglane hukkamõistmine tema aulise õigluse kiituseks. 9

7 1. Timoteose 5:21; Matteuse 25:34
8 Efeslastele 1:5-6
9 Roomlastele 9:22-23; Juuda 4

4 Jumala ettemääramine on isiklik ja muutumatu

Inglid ja inimesed, keda Jumal on ette määranud, on isiklikult ja muutumatult valitud ning ettemääratute hulk on nii kindel, et seda ei saa suuremaks või väiksemaks teha. 10

10 2. Timoteose 2:19; Johannese 13:18

5 Ettemääramine on ilma tingimusteta

Need, kes on ette määratud eluks, valiti Jumala poolt enne maailma rajamist. Ta valis nad vastavalt oma igavesele ja muutumatule eesmärgile ja varjatud nõule, ning tema tahte heameelele. Ta valis nad Kristuses igavese kirkuse jaoks puhtalt oma kingitud armu ja armastuse pärast. 11 Jumala ettemääramise tingimuseks või põhjuseks ei olnud mitte midagi sellist, mis lähtuks inimesest endast. 12

11 Efeslastele 1:4,9,11; Roomlastele 8:30; 2. Timoteose 1:9; 1 Tessalooniklastele 5:9
12 Roomlastele 9:13; Efeslastele 2:5,12

6 Jumal päästab valitud läbi reaalses elus esinevate viiside, meetodite ja situatsioonide.

Jumal on oma valitud kirkuse jaoks ette määranud oma igavese tahte ja täiesti vaba eesmärgi alusel. Samuti on ta ka ette määranud kõik viisid, mille kaudu nad päästetud saavad. 13 Valitud, kes langesid Aadamas, lunastatakse Kristuse poolt, 14 ning kutsutakse tema Vaimu abil ja päästval viisil Kristusesse uskuma, kes tegutseb selleks määratud õigel ajahetkel. Valitud mõistetakse õigeks, lapsendatakse, pühitsetakse, 15 ning neid hoitakse tema väe läbi ja usu kaudu päästeks. 16 Üksnes valitud on Kristuse poolt lunastatud, päästval viisil kutsutud, õigeks mõistetud, lapsendatud ja päästetud. 17

13 1. Peetruse 1:2; 2. Tessalooniklastele 2:13
14 1. Tessalooniklastele 5:9-10
15 Roomlastele 8:30; 2. Tessalooniklastele 2:13
16 1. Peetruse 1:5
17 Johannese 10:26, 17:9, 6:64

7. Valitutel võib olla päästekindlus

Selle suurest mõistatuslikkusest lähtuvalt tuleks õpetust ettemääratusest käsitleda suure ettevaatuse ja hoolega, selleks et inimestel, kes otsivad ja alluvad Jumala tahtele, mis on ilmutatud tema sõnas, võib olla kindlus nende igavikulisest valikust. 18 Sedaviisi käsitledes annab see doktriin meile põhjust Jumala ülistamiseks, 19 tema imetlemiseks, ning juhib meid tema ees aukartuses ja alandlikkuses seisma. 20 See teeb meid innukaks, ning annab tröösti igäuhele, kes siiralt evangeeliumile kuuletub. 21

18. 1. Tessalooniklastele 1:4-5; 2. Peetruse 1:10
19. Efeslastele 1:6; Roomlastele 11:33
20. Roomlastele 11:5-6, 20
21. Luuka 10:20

Loodust

1. Jumal on looja

Jumal Isa, Poeg, ja Püha Vaim nägi alguses heaks, 1 et luua kuue päeva jooksul maailm ja kõik, mis selles on, nii nähtav kui nähtamatu. 2 Ta tegi seda selleks, et näidata oma igavikulise väe aulisust, 3 tarkust ja headust.

1 Johannese 1:2-3; Heebrialaste 1:2; Iiobi 26:13
2 Kolosslaste 1:16; 1. Moosese 1:31
3 Roomlastele 1:20

2. Jumal lõi inimese oma näo järgi, peale seda, kui ta oli teinud kõik muud olendid.

Inimkond loodi meheks ja naiseks, 4 ning neile anti ratsionaalne ja surematu vaim, 5 mis võimaldas neil elada Jumalale. Just selleks olid nad ka loodud. Nad loodi Jumala näo järgi, teadmiste, õigluse ja tõelise pühadusega. 6 Nad loodi Jumala seadusega, mis oli kirjutatud nende südamele, 7 ning võimega seda täita. Kuna nad jäeti aga oma enda tahte vabadusse, mis võis olla muutlik, oli neil võimalik seadusest üle astuda. 8

4 1. Moosese 1:27
5 1. Moosese 2:7
6 Koguja 7:29; 1. Moosese 1:26
7 Roomlastele 2:14-15
8 1. Moosese 3:6

3. Jumala antud keeld hea ja kurja tundmise puust mitte süüa

Peale seaduse, mis oli nende südametele kirjutatud, said nad ka käsu mitte süüja hea ja kurja tundmise puust. 9 Senikaua kuni nad seda käsku täitsid, olid nad õnnelikus osaduses Jumalaga ning valitsesid loodu üle. 10

9 1. Moosese 2:17
10 1. Moosese 1:26, 28

Jumalikust ettehooldusest

1. Jumal valitseb kõige üle

Jumal, kes on hea, ning kõikide asjade Looja, kannab, suunab, otsustab ning valitseb 1 defineerimata oma lõpmatu väe ja tarkuse abil iga olendi ja iga asja üle. 2 Ta teeb seda oma täiuslikult targa ning püha ettehoolduse abil eesmärgiks, milleks nad olid loodud. Ta teeb seda oma kõikumatu ettenägelikkuse ja oma muutmatu ning vaba tahtmise nõu järg. See kõik juhib meid ülistama tema tarkuse aulisust, väge, õiglust, lõpmatut headust ning halastust. 3

1 Heebrealastele 1:3; Iobi 38:11; Jesaja 46:10, 11; Psalm 135:6
2 Matteuse 10:29-31
3 Efeslastele 1:11

2. Algne põhjus ja teisejärgulised põhjused

Kõik asjad leiavad aset muutumatult ja eksimatult, sest Jumal on oma ettenägelikkuses nii määranud. 4 Mitte midagi ei juhtu juhuslikult või väljaspool Jumala ettenägelikkust. 5 Samas on Jumal selle sama ettehoolduse näol määranud ka reaalses ajas ilmuvad teisejärgulised põhjused, mille läbi kõik juhtub. Need juhtuvad vabalt, tingimuslikult, või paratamatult. 6

4 Apostlite tegude 2:23
5 Õpetussõnad 16:33
6 1. Moosese 8:22

3. Jumal kasutab tavaliselt erinevaid vahendeid

Jumal kasutab tavapäraselt oma ettehoolduses erinevaid vahendeid, 7 kuid ta on ka vaba neid mitte kasutama, 8 või tegutsema nende üleselt 9 või ka nende vastu, vastavalt oma äranägemisele.

7 Apostlite tegude 27:31, 44; Jesaja 55:10-11
8 Hoosea 1:7
9 Roomlastele 4:19-21
10 Taanieli 3:27

4. Jumal on suveräänne ka patu üle

Jumala kõikvõimas vägi, tema uurimatu tarkus ja lõputu headus on tema ettehoolditsuses sedavõrd tuntav, et tema suveräänsuse all on ka inimese pattulangemine ning kõik muud inimkonna ja inglite patud. 11 Jumal mitte ainult ei lubanud nendel patustel tegudel juhtuda, vaid Jumal ise piirab, juhib, ning valitseb nende tegude üle oma tarkuses ja väes, 12 et saavutada tema täiuslikult pühi kavatsusi. 13 Selles kõiges tuleneb nende tegude patusus aga üksnes loodult, mitte Jumalalt, sest Jumal on täiuslikult püha ja õiglane ning tema ei saa olla patu autor ega pattu heaks kiita. 14

11 Roomlastele 11:32-34; 2. Saamueli 24:1; 1. Ajaraamat 21:1
12 2. Kuningate 19:28; Psalm 76:11

13 1. Moosese 50:20; Jesaja 10:6-7, 12
14 Psalm 50:21; 1. Johannese 2:16

5. Jumal tihti distsiplineerib ja testib oma lapsi.

Täiuslikult tark, õiglane ja armuline Jumal jätab tihti oma lapsed kõiksugustesse kiusatustesse ja nende oma südame patususse, selleks et:

neid distsiplineerida nende mineviku pattude eest, et neid õpetada tundma ja nägema, kuivõrd peidetult ja tugevalt patused ja petlikud on nende südamed, selleks et õpetada neile alandlikkust. Jumal teeb seda ka selleks, et juhtida oma lapsi rohkem temast sõltuma, et muuta neid ettevaatlikumaks tulevaste kiusatuste suhtes ning ka muudel pühadel ja õiglastel põhjustel.¹⁵

Seepärast, mis iganes juhtub Jumala valituteaga, on tema poolt määratud, ning juhtub tema auks ja nende heaks. 16

15 2. Ajaraamatu 32:25-26, 31; 2. Korintlastele 12:7-9
16 Roomlastele 8:28

6. Jumal kalgistab mõnikord õelaid

On kurje ja jumalakartmatuid inimesi, keda Jumal, kes on õiglane kohtunik, pimestab ja kalgistab nende pattude pärast. 17 Ta mitte ainult ei hoia oma armu neist eemal, läbi mille nad võiksid saada valgustatud ja nende südamed muudetud, 18 vaid vahel võtab ka oma ande neilt ära, mis neil olid, 19 ning paneb nad silmitsi seisma olukordadega, mida nende rikutud loomus kasutab patustamiseks. 20 Ta annab nad ka nende endi himude meelevalda, maailma kiusatustesse ning saatana võimusse, 21 nii et nad kalgistavad iseendid olukordades, mida Jumal kasutab teiste inimeste südame enda poole tõmbamiseks. 22

17 Roomlastele 1:24-26, 28, 11:7-8
18 5. Moosese 29:4
19 Matteuse 13:12
20 5. Moosese 2:30; 2. Kuningate 8:12-13
21 Psalm 81:12-13; 2. Tessalooniklastele 2:10-12
22 2. Moosese 8:15,32; Jesaja 6:9-10; 1. Peetruse 2:7-8

7. Jumala ettehoolitsus on eelkõige koguduse jaoks

Jumala ettehoolitsus hõlmab kogu loodut üldises mõttes, kuid kitsamas mõttes hoolitseb see eriliselt tema koguduse eest ning juhib kõiki asju selle heaks. 23

23 1. Timoteose 4:10; Aamose 9:8-9; Jesaja 43:3-5

Inimkonna langemisest, patust ja selle karistusest

1. Inimkonna langemine

Jumal lõi inimese õiglaseks ja täiuslikuks ning andis talle õiglase seaduse, mille tulemuseks oleks olnud elu, kui nad oleksid seda pidanud, kuid millest üleastumine ähvardas viia surma l. Inimene ei jäänud aga kauaks sellesse auväärseesse seisusesse. Saatan, kes kasutas maos kavalust, pettis Eeva ning ahvatles ka Aadamat. Aadam astus tahtlikult üle seadusest, mis oli loomisest tema südamesse kirjutatud, ilma et teda oleks sunnitud. Ta sõi keelatud viljast 2. Jumal nägi aga heaks pattulangust oma targa ja püha tahte kohaselt lubada, sest ta oli kavatsenud kasutada Aadama pattu iseenda auks.

1 1. Moosese 2:16-17
2 1. Moosese 3:12-13; 2. Korintlastele 11:3

2. Aadam esindas kogu inimkonda

Selle patu tõttu langesid meie esimesed vanemad neile algselt kuulunud õigusest ning osadusest Jumalaga ning meie langesime koos nendega. Sellisel viisil tuli surm kõikidele. 3 Kõik on patus surnud 4 ning täielikult rikitud kogu meie hinges ja ihus. 5

3 Roomlastele 3:23

4 Roomlastele 5:12 jne.

5 Tiituse 1:15; 1. Moosese 6:5; Jeremija 17:9; Roomlastele 3:10-19

3. Pärispatt

Jumala korralduse kohaselt esindasid Aadam ja Eeva kogu inimkonda. Nende patu süü sai nende järglaste peale pandud ning nende rikitud loomus kandus edasi ka neile, kes neist loomulikult teel põlvnesid. 6 Inimene on seega nüüd eostatud patus 7, loomu poolest viha laps 8, patu ori, määratud surema 9 ning kogema kõike muud ajalikku ja igavest vaimulikku ja füüsilist viletsust, kui Issand Jeesus neid sellest ei vabasta. 10

6 Roomlastele 5:12-19; 1. Korintlastele 15:21-22,45,49

7 Psalm 51:7; Iiobi 14:4

8 Efeslaste 2:3

9 Roomlastele 6:20, 5:12

10 Heebrealastele 2:14-15; 1. Tessalooniklastele 1:10

4. Kõik patused teod tulenevad pärispatust

Pärispatt, mis muudab meid täielikult võimetuks tegema head, teeb meid vaenulikuks kõige hea suhtes ning sunnib meid tegema kurja, 11 on kõigi sooritatud pattude allikas. 12

11 Roomlastele 8:7; Kolosslastele 1:21

12 Jaakobuse 1:14-15; Matteuse 15:19

5. Neil, kes on uuesti sündinud, on siiski ka rikitud loomus.

Neil, kes on uuesti sündinud, on siiski veel rikitud loomus. 13 Kristuse läbi on kogu meie patt andeks antud ja surmatud, kuid sellegipoolest on meie rikitud loomus ja sellest tulenevad patused teod on ikka tõeliselt ja päriselt patt. 14

13 Roomlastele 7:18,23; Koguja 7:20; 1. Johannese 1:8

14 Roomlastele 7:23-25; Galaatlastele 5:17

Jumala lepingust

1. Jumala päästeplaan hõlmab lepingut

Inimese eraldatus Jumalast on niivõrd suur, et ükski ei ole võimeline pärima elu töötust, kui Jumal selleks ise vabatahtlikult midagi ei tee. Vaatamata sellele käsib Looja kõigil tema poolt loodud mõtlemisvõimega inimestel talle kuuletuda. Jumal on näinud heaks päästa patuseid, kasutades selleks lepingut.

1 Luuka 17:10; Iiob 35:7,8

2. Armuleping

Issand arvas heaks teha armuleping, sest inimkond tõi pattu langedes enese peale seaduse needuse. 2 Selles

lepingus pakub Jumal Jeesuse Kristuse läbi patusele elu ja päästet. Selleks et saada päästetud, peavad nad uskuma temasse. 3 Jumal on töotanud anda oma Püha Vaimu neile, kes on määratud igavesele elule, et anda neile võime ja tahe temasse uskuda. 4

2 1. Moosese 2:17; Galaatlastele 3:10; Roomlastele 3:20-21

3 Roomlastele 5:12-19; 1. Korintlastele 15:21-22,45,49

4 Rooma 8:3; Markuse 16:15-16; Johannese 3:16

3. Armulepingu ilmutus

Armuleping on ilmutatud evangeeliumis. See oli alguses ilmutatud Aadamale pääste töötuses läbi naise seemne, 5 ning siis tasapisi, kuniks see sai Uues testamendis ilmutatud kogu täiuses. 6 Selle aluseks on Isa ja Poja vahel tehtud igavene leping, et lunastada valituid. 7 Armuleping on ainus viis, kuidas Aadama järglased on üldse kunagi elu ja õnnist surematust pärinud, sest inimkond on täielikult võimetu Jumala poolt vastu võetud saama nendel alustel, mis kehtisid Aadama ja Jumala vahel enne pattulangust. 8

5 1. Moosese 3:15

6 Heebrealastele 1:1

7 2. Timoteosele 1:9; Tiituse 1:2

8 Heebrealastele 11:6, 13; Roomlastele 4:1-2; Apostlite tegude 4:12; Johannese 8:56

Kristusest kui meie vahemehest

1. Jumal valis Jeesuse päästma patuseid

Jumal nägi heaks valida ja määrata Issand Jeesus, tema ainusündinud Poeg, vastavalt tema igavesele eesmärgile ja lepingule nende vahel, et ta oleks:

--vahemees Jumala ja inimeste vahel 1

-prohvet 2

-preester 3

-kuningas 4

-koguduse pea ja päästja 5

-kõigi asjade pärija 6

-kogu maailma kohtumõistja 7

Igavikust saati andis Jumal Jeesusele rahva, kes oleksid tema sugu, ning kes saaksid lunastatud, kutsutud, õigeks mõistetud, pühitsetud ja kirgastatud teatud ajahetkel tema läbi. 8

1 Jesaja 42:1; 1. Peetruse 1:19-20

2 Apostlite tegude 3:22

3 Heebrealastele 5:5-6

4 Psalm 2:6; Luuka 1:33

5 Efeslastele 1:22-23

6 Heebrealastele 1:2

7 Apostlite tegude 17:31

8 Jesaja 53:10; Johannese 17:6; Roomlastele 8:30

2. Jeesus, Kolmainsuse teine isik

Jumala Poeg on püha Kolmainsuse teine isik ning samuti:

-täielikult ja igavesti Jumal

-Isa kirkuse kiirgus

-Olemuse poolest Isaga võrdne, kes maailma tegi

-Ta hoiab ülal ja juhib kõike, mida Ta tegi

Kui aeg täis sai, võttis ta enese peale inimloomuse ühes kõigea, mis inimlikkuse juurde kuulub, ning inimesele omased nõtrused, välja arvatud patt 9. 10 Ta sündis Pühast Vaimust neitsi Maarja läbi, kui Püha

Vaim tuli tema peale ja Kõigekõrgema vägi oli varjuks tema kohal. Ta sündis naisest Juuda suguharust, ning ta oli Aabrahami ja Taaveti järglane Pühakirja järgi. 11 Sedasi said kaks terviklikku, täiuslikku ja üksteisest eristatavat loomust lahutamatu ühendatud ühes isikus. Üks loomustest ei muutunud kunagi teiseks ja need kaks loomust on üksteisest selgelt eristatud. See isik on täielikult Jumal ja täielikult inimene ning samal ajal üks Kristus. Ta on ainukene vahemees Jumala ja inimeste vahel. 12

9 Johannese 1:14; Galaatlastele 4:4

10 Roomlastele 8:3; Heebrialastele 2:14, 16-17, 4:15

11 Matteuse 1:22-23

12 Luuka 1:27, 31, 35; Roomlastele 9:5; 1. Timoteosele 2:5

3. Jeesus on vahemees

Issand Jeesus, kelle inimloomus oli ühendatud tema jumaliku loomusega (Poja isik), oli mõõdetamatul viisil pühitsetud ja võitud Püha Vaimuga. 13 Temas olid kõik tarkuse ja tunnetuse aarded. 14 Isal oli hea meel lasta kogu täiusel temas elada, 15 et tema, kes on püha, veatu, laitmatu, 16 ning täis armu ja tõe, 17 võiks olla täiesti sobilik, et täita vahemehe ja käemehe rolli. 18 Ta ei võtnud seda rolli endale ise, vaid pigem kutsus selleks teda tema Isa, 19 kes andis ka kogu meelevalla ja kohtumõistmise tema kätte ja käskis temal seda täie viia. 20

13 Psalm 45:8; Apostlite tegude 10:38; Johannese 3:34

14 Kolosslastele 2:3

15 Kolosslastele 1:19

16 Heebrialastele 7:26

17 Johannese 1:14

18 Heebrialastele 7:22

19 Heebrialastele 5:5

20 Johannese 5:22, 27; Matteuse 28:18; Apostlite tegude 2:36

4. Jeesuse lunastustöö

Jeesus võttis vabatahtlikult vastu selle rolli. 21 Selleks et seda täita, sündis ta seaduse alla. 22 Ta täitis seaduse täiuslikult ja kannatas karistust, mille meie oleme ära teeninud, ning mida meie oleksime pidanud taluma ja kannatama. 23 Ta sai tehtud patuks ja needuseks meie eest. 24 Ta talus ääretult tõsisist kurbust oma hinges, ning väga valusaid kannatusi oma ihus. 25 Ta löödi risti ja ta suri, ning ta oli surmavallas, aga ta ihu ei kõdunenud. 26 Kolmandal päeval tõusis ta üles surnuist 27 sama ihuga, milles ta kannatas. 28 Selles ihus läks ta ka üles taevasse, 29 kus ta istub oma Isa paremal käel ja palub meie eest. 30 Ta tuleb tagasi, et selle ajastu lõpul inimkonna üle kohut mõista. 31

21 Psalm 40:8-9; Heebrialastele 10:5-10; Johannese 10:18

22 Galaatlastele 4:4; Matteuse 3:15

23 Galaatlastele 3:13; Jesaja 53:6; 1. Peetruse 3:18

24 2. Korintlastele 5:21

25 Matteuse 26:37, 38; Luuka 22:44; Matteuse 27:46

26 Apostlite tegude 13:37

27 1. Korintlastele 15:3-4

28 Johannese 20:25, 27

29 Markuse 16:19; Apostlite tegude 1:9-11

30 Roomlastele 8:34; Heebrialastele 9:24

31 Apostlite tegude 10:42; Roomlastele 14:9-10; Apostlite tegude 1:11; 2. Peetruse 2:4

5. Jeesus saavutas lepituse

Oma täiusliku kuulekuse ja enese ohvriks toomise kaudu, ohverdades iseennese igavese Vaimu läbi Jumalale, on Issand Jeesus täielikult Jumala õiguse rahuldanud, 32 saavutanud lepituse, ning ostnud igavese pärandi taeva kuningriigis kõigile, kelle Isa on Jeesusele andnud 33

32 Heebrialastele 9:14, 10:14; Roomlastele 3:25-26

33 Johannese 17:2; Heebrialastele 9:15

6. Jeesus on ka Vana Testamendi pühade päästja

Kristus maksis lunastushinna tegelikkuses pärast lihakssaamist. Samas sai tema lunastuse toime ja vägi osaks valitutele kogu ajaloo jooksul maailma algusest peale. See juhtus töotuste, kujundite ja ohvrite läbi, mis ilmutasid teda ja seletasid, et ta saab olema seeme, kes purustab mao pea, 34 ning et ta on Tall, kes on tapetud maailma rajamisest saati. 35 Ta on seesama eile, täna ja igevesti. 36

34 1. Korintlastele 4:19; Heebrialastele 4:2; 1. Peetruse 1:10-11

35 Ilmutuse 13:8

36 Heebrialstele 13:8

7. Kristus on vahemehena nii Jumal kui inimene

Vahemehena tegutseb Kristus vastavalt oma kahele loomusele. Mõlemad loomused teevad seda, mis on omane sellele loomusele. Kuna need kaks loomust on ühendatud ühes isikus, siis omistab Piibel mõnikord neid omadusi, mis on kohased ühele loomusele, teisele loomusele, ning see kõik leiab aset ühes isikus. 37

37 Johannese 3:13; Apostlite tegude 20:28

8 Kristus päästab täielikult igäühe, kelle eest ta suri

Igäühele, kelle eest Kristus on saavutanud igavese lunastuse, annab ta kindlasti ja efektiivselt sellest temal osa saada. Ta:

palvetab nende eest, 38

ühendab nad iseendaga tema Vaimu abil,

ilmutab neile pääste saladust oma sõnas ja sõna abil,

veenab neid uskuma 39

juhib nende südameid oma Sõnaga ja Vaimuga, 40

ning võidab kõik vaenlased oma kõikvõimsa väe ja tarkusega. 41

Ta kasutab vahendeid ja viise, mis on täiuslikult kooskõlas tema imelise ja uurimatu valitsemisega. Kõik see on nõnda tema poolt armu läbi täiesti tasuta kingitud, mitte seetõttu, et ta nägi neis midagi tema armu ärateenivat. 42

38 Johannese 6:37, 10:15-16, 17:9; Roomlastele 5:10

39 Johannese 17:6; Efeslastele 1:9; 1. Johannese 5:20

40 Roomlastele 8:9, 14

41 Psalm 110:1; 1. Korintlastele 15:25-26

42 Johannese 3:8; Efeslastele 1:8

9 Jeesus on ainus päästja ja vahemees

Jeesus on ainuke vahemees Jumala ja inimkonna vahel. Ta on prohvet, preester ja kuningas Jumala kogudusele. Seda vahemehe rolli ei saa ta kellelegi teisele edasi anda, ei tervenisti ega osaliselt. 43

43 1. Timoteosele 2:5

10 Jeesus on prohvet, preester ja kuningas

Nende rollide arv ja iseloom on vajalik. Me vajame teda prohvetina meie teadmatuse tõttu. 44 Me vajame teda preestrina, et lepitada meid, ning seada meid Jumala ette talle meelepärasesena, kuna me oleme võõrdunud Jumalast, ning oleme ebatäiuslikud isegi oma parimas teenimistöös Jumalale. 45 Me vajame teda kui kuningat, et meid veenda, alistada, kütkestada, päästa ja hoida tema taevase kuningriigi jaoks, ning et päästa ja hoida meid meie vaimulike vaenlaste eest, kuna meie oleme vaenulikud ja täiesti võimetud pöörduma Jumala poole. 46

44 Johannese 1:18
45 Koloslastele 1:21; Galaatlastele 5:17
46 Johannese 16:8; Psalm 110:3; Luuka 1:74-75

Tahte vabadusest

1. Inimesel on loomupärane vabadus. See tähendab, et me ei käitu sundluse või loodusliku vajaduse alusel.

Jumal on andnud inimesele tahte loomupärase vabadusega ning võime käituda vastavalt valikule. Valik ei ole sunnitud ja inimene ei tee head või kurja meis peituvate sisemiste omaduste tõttu. 1

1 Matteuse 17:12; Jakoobuse 1:14; 5. Moosese 30:19

2. Aadamal oli võime valida head

Inimesel oli enne pattulangemist vabadus ja võimekus valida ja teha seda, mis on Jumalale meelepärane. 2 Patuta olek ei olnud aga garanteeritud ning inimesele oli võimalik ka sellest olukorrast langeda.

2 Koguja 7:29
3 1. Moosese 3:6

3. Pärast pattulangust kaotas inimene võime valida head

Pattu langedes kaotas inimene võime valida head seoses sellega, mis puutub päästesse. 4 Oma loomulikus olekus on inimene täielikult vastu kõigele heale ning surnud patus. 5 Omaenese jõust on inimene võimetu ennast muutma või valmistama end pöördumiseks. 6

4 Roomlastele 5:6, 8:7
5 Efeslastele 2:1, 5
6 Tiituse 3:3-5; Johannese 6:44

4. Pöördumise tulemuseks on võime valida head

Jumal vabastab inimese tema loomule omasest aheldatusest patule sel hetkel, kui ta inimese pöörab ja ta armu seisusesse toob. 7 Jumal võimaldab inimesel teha ja valida vabalt neid asju, mis on vaimulikult head. Ta teeb seda üksnes oma armu läbi. 8 Sellele vaatamata jääb inimesse ka osa temale loomulikust rikutusest ning seetõttu ei vali inimene üksnes head vaid ka kurja. 9

7 Koloslaste 1:13; Johannese 8:36
8 Filiplastele 2:13
9 Roomlastele 7:15,18-19, 21, 23

5. Täiuslik võime teha head tuleb, siis kui jõuame kirkusesse.

Inimene saab võimeliseks valima täiuslikult ja muutumatult üksnes head siis, kui ta jõuab kirkusesse. 10

10 Efeslastele 4:13

Päästvast kutsest

1. Jumal kutsub valitud nii, et nad saavad päästetud

Jumal kutsub tema enda määratud ajal oma valitud, keda ta on ette määranud eluks, 1 võttes nad välja nende sünnipärasest surma ja patu seisundist, tõstes nad Jeesuse Kristuse läbi armust päästele. Ta kutsub nad läbi oma sõna ja Vaimu, nii et nad saavad päästetud. 2 Ta valgustab nende mõistust vaimulikult ja päästvalt, nii, et nad saavad aru Jumala asjadest. 3 Ta võtab ära nende kivised südamed ning annab neile lihast südamed. 4 Ta uuendab nende tahet ning annab neile oma kõikvõimsa väega soovi, et teha head. Ta tõmbab nad vastupandamatult Jeesuse Kristuse juurde, 5 nii et nad tulevad vabalt, oma enda tahtest, sest Jumal on andnud oma armust neile tahte tema juurde tulla. 6

1 Roomlastele 8:30, 11:7; Efeslastele 1:10, 11;

2 Tessalooniklastele 2:13,14

2 Efeslastele 2:1-6

3 Apostlite tegude 26:18; Efeslastele 1:17-18

4 Heseekieli 36:26

5 5. Moosese 30:6; Heseekieli 36:27; Efeslastele 1:19

6 Psalm 110:3; Ülemlaul 1:4

2. Päästev kutse on tingimusteta

Päästev kutse tuleneb üksnes Jumala vabast ja erilisest armust, mitte millestki, mida Jumal võiks kellestki ette näha, või kellegi enda väest või võimekusest. 7 Inimesed on täielikult passiivsed ning surnud nende pattudes, kuniks nad tehakse elavaks läbi Püha Vaimu. 8 Pärast seda kui ta on tehtud elavaks, antakse inimesele võimekus Jumala kutsele vastata ning omaks võtta seda armu, mida talle selles kutses pakutakse. See vägi, mis võimestab nad Jumala kutsele vastama, on seesama, mis tõstis Kristuse surmast tagasi ellu. 9

7 2. Timoteosele 1:9; Efeslastele 2:8

8 1. Korintlastele 2:14; Efeslastele 2:5; Johannese 5:25

9 Efeslastele 1:19-20

3. Valitud imikud saavad Kristuse poolt muudetud ning päästetud.

Valitud imikud, kes surevad, saavad Kristuse ja Vaimu läbi muudetud ning päästetud, 10 kes teeb oma tööd seal, kus tema tahab, sellisel viisil ja ajal, mil tema heaks arvab. 11 Seesama kehtib kõikide valitute suhtes, keda ei ole võimalik välise sõna kuulutamise kaudu kutsuda.

10 Johannese 3:3, 5-6

11 Johannese 3:8

4. Need, kes ei ole valitud, ei tule Kristuse juurde ega saa päästetud

Need, kes ei ole valitud, võivad osa saada kutsesest, mida Sõna kuulutuse läbi pakutakse, ning isegi kogeda teatud vaimu tööd nende südames. 12 Sellegipoolest nad aga ei tule, ega saagi tulla Kristuse juurde või saada päästetud, sest Isa ei ole neid päästvalt tema juurde tõmmanud. 13 Veelgi võimatam on päästet kogeda neil, kes Kristluse sõnumit ei ole kunagi kuulnud, kuitahes innukalt nad oma elusid vastavalt oma religioonile või loodu kuulutuse kohaselt ka seavad. 14

12 Matteuse 22:14, 13:20-21; Heebrealastele 6:4-5

13 Johannese 6:44-45, 65; 1. Johannese 2:24-25

14 Apostlite tegude 4:12; Johannese 4:22, 17:3

Õigeksmõistmisest

1. Õigeksmõistmine on andestuse ja õiguse arvestamine

Kõiki, keda Jumal päästvalt kutsub, tema ka vabalt õigeks mõistab. 1 Jumal ei mõista inimesi õigeks neid iseeneses õigeks tehes, vaid neile andeks andes ning arvestades ja neid vastu võttes kui õigeid. 2

Õigeksmõistmine ei sõltu sellest, mida nad ise endi sees või endi poolt on teinud, vaid see põhineb ainult Kristusel. 3

Õigeksmõistmine ei anna neile usku, uskumise tegu, või mistahes muud evangeeliumile kuulekust nende õigusena. See arvestab neile Kristuse aktiivse kuulekuse tervele seadusele, ning tema passiivse kuulekuse tema surmas nende terveks ja ainsaks õiguseks usust. 4 See usk ei ole inimesest endast, vaid on Jumala and. 5

1 Roomlastele 3:24, 8:30

2 Roomlastele 4:5-8, Ef 1:7

3 1. Korintlastele 1:30-31, Roomlastele 5:17-19

4 Filiplastele 3:8-9; Efeslastele 2:8-10

5 Johannese 1:12, Roomlastele 5:17

2. Õigeksmõistmine toimub vaid usu läbi

Õigeksmõistmise ainus vahend on usk, mis võtab vastu Kristuse ja toetub tema õigusele. 6 Samas ei ole usk kunagi ükski, vaid kaasneb alati kõikide teiste päästvate voorustega. Usk ei ole kunagi surnud, vaid on tegev armastuse läbi. 7

6 Roomlastele 3:28

7 Galaatlastele 5:6, Jaakobuse 2:17, 22, 26

3. Kristus täidab täielikult Jumala õiglust

Kristus maksis täielikult õigeksmõistetute patuvõla oma kuulekuse ja surma läbi. Kui Kristus ohverdas ennast meie eest, valades oma vere ristil ja kandes meie eest karistuse, mida me oleme ära teeninud, siis Kristus rahuldab Jumala õiguse meie eest õigel, tõelisel ja täielikul viisil. 8 Nende õigeksmõistmine on üksnes tema vabast armust, sest Kristus anti neile Isa poolt, ning Jumal võttis vastu Kristuse kuulekuse nende eest, ning ei arvestanud midagi neis enestes. 9 Sellisel viisil saab Jumal oma range õigluse ja rikkaliku armu läbi patuste õigeksmõistmises austatud. 10

8 Heebrealastele 10:14; 1. Peetruse 1:18-19; Jesaja 53:5-6

9 Roomlastele 8:32; 2 Korintlastele 5:21

10 Roomlastele 3:26; Efeslastele 1:6-7, 2:7

4. Õigeksmõistmist ei toimu, kuni seda meile ei omistata

Jumal on igavikust alates määranud, et kõik valitud saavad õigeks mõistetud, 11 ning Kristus suri ettenähtud ajal nende pattude eest, ning tõusis üles nende õigeksmõistmiseks. 12 Samas ei mõisteta neid õigeks enne, kui selleks ettenähtud ajal Püha Vaim neile Kristust omistab. 13

11 Galaatlastele 3:8, 1. Peetruse 1:2, 1. Timoteose 2:6

12 Roomlastele 4:25

13 Kolosslastele 1:21-22, Tiituse 3:4-7

5. Õigeksmõistetud saavad samas ikka pattu teha

Jumal andestab jätkuvalt ja järjepidevalt õigeksmõistetute patte. 14 Nad ei saa mitte kunagi ära langeda neile antud õigeksmõistetud seisusest, 15 kuid nad võivad oma pattude pärast langeda Jumala isaliku meelehäärmi alla. 16 Kui see juhtub, siis ei anna Jumal tagasi neile oma palge valgust, enne kui nad ei ole endid alandanud, küsinud andestust, ning oma usku ja meelesparandust uuendanud. 17

14 Matteuse 6:12, 1 Johannese 1:7, 9

14 Johannese 10:28
16 Psalm 89:31-33
17 Psalm 32:5, Psalm 51, Matteuse 26:75

6. Õigeksmõistmine oli sama Vanas Testamendis

Usklike õigeksmõistmine Vanas Testamendis oli kõigiti ja täielikult sama kui usklike õigeksmõistmine Uues Testamendis. 18

18 Galaatlastele 3:9; Roomlastele, 4:22-24

Lapseks võtmisest

1. Lapseks saamise õnnistus

Jumal on andnud oma ainsas Pojas Jeesuses Kristuses ja tema pärast kõikidele neile, kes on õigeks mõistetud, armu saada Jumala lapseks. 1 Jumala lapsele saavad osaks mitmesugused eesõigused: 2 tema nimi pannakse nende peale, 3 nad saavad lapseõiguse Vaimu, 4 neile on julge ligipääs armutrooni ette, nad saavad hüüda: "Abba Isa," 5 nende peale halastatakse, 6 nad on kaitstud, 7 nende vajadused kaetakse, 8 Isa distsiplineerib neid nagu oma lapsi, 9 neid ei heideta kunagi kõrvale, 10 ning nad on lunastuspäevaks pitseriga kinnitatud, 11 kuni nad pärivad töötused kui igavese pääste pärijad. 12

1 Efeslastele 1:5; Galaatlastele 4:4-5
2 Johannese 1:12; Roomlastele 8:17
3 2. Korintlastele 6:18; Ilmutuse 3:12
4 Roomlastele 8:15
5 Galaatlastele 4:6; Efeslastele 2:18
6 Psalm 103:13
7 Õpetussõnad 14:26; 1. Peetruse 5:7
8 Heebrealastele 12:6
9 Jesaja 54:8-9
10 Nutulaulud 3:31
11 Efeslastele 4:30
12 Heebrealastele 1:14; 6:12

Pühitsusest

1. Kõik, kes on päästetud, taotlevad pühitsust. Kõik, kes on ühendatud Kristusega, päästvalt kutsutud, ning uuesti sündinud ühes uue südame ja vaimuga, mis loodi neis Kristuse surma ja ülestõusmise läbi, on Kristuse saavutatu läbi ka pühitsetud nii väliselt kui isiklikult. 1. Nad saavad pühitsetud tema Sõna ja Vaimu läbi, kes neis elab. 2 Pühitsuse kaudu saab kogu patu vägi hävitatud 3 ning selle erinevad himud saavad järjest enam nõrgestatud ja surmatud. 4 Need, kes saavad pühitsetud, saavad järjest enam elavaks tehtud ja tugevdatud kogu päästvas armus, et taotleda tõelist pühadust, ilma milleta ei saa keegi Issandat näha. 6

1 Apostlite toed 20:32; Roomlastele 6:5-6
2 Johannese 17:17; Efeslastele 3:16-19; 1. Tessalooniklastele 5:21-23
3 Roomlastele 6:14
4 Galaatlastele 5:24
5 Kolosslastele 1:11
6 2. Korintlastele 7:1; Heebrealastele 12:14

2. Pühitus ei lõppe meie elu jooksul

See pühitus leiab aset terves inimese olemuses, 7 kuid see on ebatäiuslik siinse elu jooksul, kuna rikutuse järelejäänud jäljed on alles kõikjal uskliku sisemuses. 8 Seepärast toimub pidev ja lõppematu sõda; lihahimud

sõdivad Vaimu vastu ja Vaim liha vastu. 9

7 1. Tessalooniklastele 5:23

8 Roomlastele 7:18,23

9 Galaatlastele 5:17; 1. Peetruse 2:11

3. Usklikud kasvavad pühtisuses

Kuigi selles sõjas võib usklikes järelejäänud rikutus mõnikord nende üle mõneks ajaks võitu saada, võidab siiski uuestisündinud osa usklikes, kuna Kristuse pühitsev Vaim varustab neid pidevalt jõuga. 11 Seepärast kasvavad pühad armus ja saavad järjest pühamaks Jumala kartuses. Nad taotlevad taevalist elu evangeeliumi kuulekuses kõigile käskudele, mida Kristus kui Pea ja Kuningas on neile andnud oma Sõnas. 12

10 Roomlastele 7:23

11 Roomlastele 6:14

12 Efeslastele 4:15-16; 2. Korintlastele 3:18, 7:1

Päästvast usust

1. Usu suhe Sõnaga ja teiste viisidega

Valitutele antakse võime uskuda oma hinge päästmiseks armust kingitud usu läbi. See usk on Kristuse Vaimu töö tulemus nende südames, 1 ning on tavaliselt Sõna kuulutamise tulemus. 2 Samuti kasvab ja tugevneb see ristimise, püha õhtusöömaaja, palve ja teiste viiside kaudu, mille Jumal on määranud. 3

1 2. Korintlastele 4:13; Efeslastele 2:8

2 Roomlastele 10:14, 17

3 Luuka 17:5; 1. Peetruse 2:2; Apostlite tegude 20:32

2. Usu olemus

Selle usu abil usuvad kristlased, et kõik, mida Sõna ilmutab, on tõsi, ning see omab Jumala enda meelevald. 4 Nad märkavad, et Sõna on erilisem kui kõik teised kirjutised ja asjad siin maailmas, 5 kuna see õpetab meile:

-Jumala kirkust, mis avaldub tema omadustes

-Kristuse imelisust, mis avaldub tema loomuses ja tema teenistuses (*vt pt 8, lõik 10*)

-Püha Vaimu väge ja täiust tema tegevuses

Usk võimaldab neil oma hinged selle tõe hoolde usaldada, mida nad usuvad. 6

Nad vastavad erinevalt erinevate kirjakohtade sisule, ning kuuletuvad käskudele, 7 värisevad hoiatuste ees, 8 ning võtavad vastu Jumala töötused praeguseks ja tulevaseks eluks. 9 Päästva usu põhilised teod on otseselt seotud Kristusega: nõustumine, vastuvõtmine, üsknes temale toetumine õigeksmõistmiseks, pühitsuseks ja igaveseks eluks. Nad teevad seda armulepingu kaudu. 10

4 Apostlite tegude 24:14

5 Psalm 19:8-11, 119:72

6 2. Timoteose 1:12

7 Johannese 15:14

8 Jesaja 66:2

9 Heebrealastele 11:13

10 Johannese 1:12; Apostlite tegude 16:31; Galaatlastele 2:20; Apostlite tegude 15:11

3. Usklikud jäävad lõpuks usus püsima

Kuigi see usk võib olla kas nõrk või tugev, on see oma olemuselt erinev ajutiste usklikte usust, ning neile osaks saavast üldisest armust, nii nagu seda on kõik päästev arm. See on nõnda isegi siis, kui see usk on väga nõrk. 12 Seepärast saab sellele usule osaks võit, kuigi seda võidakse rünnata ja nõrgestada. 13 Paljudes usklikes kasvab see täielikuks veendumuseks Kristuse läbi, 14 kes on meie usu alustaja ja täidesaatja. 15

11 Heebrealastele 5:13-14; Matteuse 6:30; Roomlastele 4:19-20

12 2. Peetruse 1:1
13 Efeslastele 6:16; 1. Johannese 5:4, 5
14 Heebrealastele 6:11, 12; Kolosslastele 2:2
15 Heebrealastele 12:2

Meeleparandusest eluks ja päästeks

1. Päästev kutse viib meeleparandusse

Mõned valitud pöörduvad hiljem oma elu jooksul ning nad on elanud mõnda aega oma loomulikus seisundis, teenides erinevaid patuseid naudinguid. Kui Jumal neid päästele kutsub, siis annab ta neile meeleparanduse eluks. 1

1 Tiituse 3:2-5

2. Usklikud saavad uuendatud meeleparanduse kaudu

Ei ole ühtegi inimest, kes teeb head ega tee pattu. 2 Isegi parimad võivad langeda ränkadesse pattudesse ja üleastumistesse, kuna neis olev rikutus on nii tugev ja petlik, ning kuna kiusatusi on nii palju. Armulepingus on Jumal oma halastusest andnud pattu langenud usklikule uuenduse meeleparanduse läbi päästeks. 3

2 Koguja 7:20

3 Luuka 22:31-32

3. Meeleparanduse olemus

See päästev meeleparandus on evangeeliumiga kaasnev arm, 4 mille kaudu need, kes on saanud teadlikuks oma patu kurjusest, alandavad endid Jumalale meelepärase kurvastusega, vihaga oma patu vastu, ning enese hukkamõistmisega usu läbi Kristusesse. 5 Nad paluvad andestust ja armu jõudu, et Vaimu väe abil Jumala ees käia, püüdes kõigiti talle meeldida. 6

4 Sakarja 12:10; Apostlite tegude 11:18

5 Hesekieli 36:31; 2. Korintlastele 7:11

6 Psalm 119:6, 128

4. Usklikud peaksid meelt parandama pattudest, millest nad on teadlikud

Usklikud peaksid meeleparandust jätkama surma ihu olemasolu ja selle tegevuse tõttu terve oma elu jooksul. Seepärast on nende kohus meelt parandada konkreetsetest pattudest, millest nad teadlikud on. 7

7 Luuka 19:8; 1. Timoteosele 1:13, 15

5. Jumal hoiab usklikke ära langemast sõnakuulutse läbi, mis kutsub meeleparandusele

Jumal hoiab usklikke päästetuina armulepingus Kristuse kaudu. Kuigi iga patt väärrib inimese hukatusse saatmist, 8 ei ole ükski patt nii suur, et see tooks hukatusse neile, kes meelt parandavad. 9 Seetõttu on pidev meeleparanduse kuulutamine vajalik.

8 Roomlastele 6:23

9 Jesaja 1:16-18, 55:7

Pühade püsijäämisest

1. Jumal hoiab usklike usku

Need, keda Jumal on vastu võtnud oma armsas Pojas, neid päästvalt kutsunud, oma Vaimu abil pühitsenud, kellele Jumal on andnud oma valitute kalli usu, ei saa täielikult ega lõplikult armust ära langeda. Nad jäävad püsima kuni lõpuni ning on igavesti päästetud, kuna Jumala ande ja kutsumist ei saa tagasi võtta. Jumal tugevdab oma andide ja kutsete kaudu neis usku, meelearandust, armastust, rõõmu, lootust ja kõike Vaimu poolt kingitud armu, mille tulemuseks on surematust. 1 Kuigi neid võib tabada palju torme ja veeuputusi, ei saa need tormid ja veevood kunagi neid eemaldada aluselt ja kaljult, kus nad on kinnitatud usu läbi. Samas võib nende kogemus Jumala valguse ja armastuse nägemisest hägustuda mõneks ajaks uskmatusse ja saatana kiusatuste kaudu. 2 Jumal jääb siiski samaks ning kindel on see, et Jumala vägi hoiab neid päästeks, et nad võiksid olla Jumalale ostetud ja talle kuuluda. Jumal ju märkis nad oma peopesadesse ja kirjutas nende nimed eluraamatusse igavikust saati. 3

1 Johannese 10:28-29; Fileemonile 1:6; 2. Timoteosele 2:19; 1. Johannese 2:19

2 Psalm 89:32-33; 1. Korintlastele 11:32

3 Malaki 3:6

2. See, et me jääme püsima, on Jumala and

Pühade usus püsijäämine ei sõltu nende vabast tahtest, vaid see põhineb:

-Jumala valiku muutumatusel 4

-valikul, mis tuleneb Jumal Isa muutumatust armastusest, mida ta meile kingib

-Jeesuse Kristuse saavutatul ja tema eestpalvetel meie eest ning meie ühendusel temaga 5

-Jumala vandel 6

-tema Vaimu meis elamisel

-Jumala seemnel neis 7

-armulepingu olemusel 8

Kõik need asjad tagavad selle, et Jumal hoiab pühasid kindlasti ja kõikumatult.

4 Roomlastele 8:30, 9:11, 16

5 Roomlastele 5:9-10; Johannese 14:19

6 Heebrialastele 6:17-18

7 1. Johannese 3:9

8 Jeremija 32:40

3. Usklikud võivad langeda tõsisesse pattu, kuid üksnes ajutiselt

Usklikud võivad langeda tõsisesse pattudesse ja neis elada mõnda aega, kuna neid tabavad saatanaast saadetud ja maailmast tulenevad kiusatused. Samuti kuna neis olev rikutus on nii valdav või kuna nad on hooletud vastu võtma seda armu, mis hoiaks neid ära langemast. 9 Selles seisundis:

-kogevad nad, et Jumalal pole neist heameelt ning et nad kurvastavad tema Püha Vaimu 10

-neile kuuluv arm ja sellega kaasnev rahu on pärsitud 11

-nende süda on kõva ja nende südametunnistus on haavatud 12

-nad teevad teistele haiget

-nad toovad ajutise kohtu enda peale 13

Siiski uuendavad nad oma meelearandust ja jäävad püsima kuni lõpuni usu läbi Kristusesse Jeesusesse. 14

9 Matteuse 26:70, 72, 74

10 Jesaja 64:5; Efeslaste 4:30

11 Psalm 51:12, 14

12 Psalm 32:3-4

13 2. Saamueli 12:14

14 Luuka 22:32, 61, 62

Veendumusest armust ja päästest

1. Tõelistel usklike võib olla veendumus oma päästest

Kuigi ajutiselt uskujad ja muud uuesti sündimata inimesed võivad ennast petta valelootustega ja lihalike ettekujutustega, et neile kuulub Jumala heakskiit, ning et nad on päästetud, siis hävivad nende lootused sellele vaatamata. 1 Kes aga tõepoolest usuvad Issandasse Jeesusesse ja siiralt teda armastavad ning kes püüavad käia hea südametunnistusega tema ees, võivad siinses elus omada täielikku veendumust, et nad on Jumala armus, ja nad võivad kiidelda Jumala kirkuse lootuse üle. 2 See ei jäta neid eales häbisse. 3

1 Iiobi 8:13-14; Matteuse 7:22-23

2 1. Johannese 2:3, 3:14, 18, 19, 21, 24, 5:13

3 Roomlastele 5:2, 5

2. Veendumus päästest ei ole ebakindel

See kindlus ei ole lihtsalt ettekujutatud või tõenäoline veendumus, mis põhineb ekslikul lootusel, vaid see on eksimatu usuveendumus, 4 mis põhineb:

-Kristuse verel ja õigusel, mida evangeelium meile näitab 5

-Vaimu sisemisel tõestusel ja tema poolt meile kingitud armul, mille kohta on antud tõotused. 6

- Tunnistusel, mida lapseõiguse Vaim meile annab, ning kes ühes meie vaimuga tunnistab, et me oleme Jumala lapsed 7

Üks selle veendumuse viljadest on see, et meie südamed on hoitud alandlikud ja pühad. 8

4 Heebrealastele 6:11, 19

5 Heebrealastele 6:17-18

6 2. Peetruse 1:4-5, 10-11

7 Roomlastele 8:15-16

8 1. Johannesse 3:1-3

3. Veendumuse saamine võib võtta aega

See eksimatu veendumus ei ole selline oluline osa usust, mida usklikud alati täielikult kogevad. Tõelised usklikud võivad oodata kaua ja võidelda paljude raskustega, enne kui nad kogevad täielikku veendumust. 9 Kui Vaim aga võimaldab neil teada, mida Jumal neile kinkinud on, siis võivad nad omandada täieliku veendumuse, kasutades neile kingitud abi õigesti ilma erakordse ilmutuseta. 10 Seepärast on kõigi usklike kohustus olla täielikult hoolas, et kinnitada oma kutsumine ja äravalimine, nii et nende südamed võiksid kasvada rahus ja rõõmus, mis on Pühas Vaimus ning armastuses ja tänulikkuses Jumala vastu, samuti ka tugevuses ja rõõmsameelsuses, täites kuulekusega kaasas käivaid kohustusi. 11 Seega ei muuda veendumus päästest inimesi hooletuks. 12

9 Jesaja 50:10; Psalm 88; Psalm 77:1-13

10 1. Johannese 4:13; Heebrealastele 6:11-12

11 Roomlastele 5:1-2, 5, 14:17; Psalm 119:32

12 Roomlastele 6:1-2; Tiituse 2:11-12, 14

4. Veendumust, mis ära kaob, on võimalik tagasi saada

Tõeliste usklike päästekindlus võib mitmel viisil kõikuma hakata, või muutuda nõrgemaks ning mingiks ajaks ära kaduda.

Mõned põhjused selleks võivad olla:

-hooletus veendumuse säilitamises 13

-mingisse pattu langemine, mis haavab südametunnistust ning kurvastab Vaimu 14

-mingi ootamatu ja tugev kiusatus 15

-see kui Jumal võtab ära oma palge valguse ja kui ta laseb isegi neil, kes teda kardavad, käia pimeduses ja kaotada valguse 16

Siiski pole nad kunagi täiesti ilma

-Jumala seemneta 17

-usueluta 18

-armastuseta Kristuse ja kaasusklike vastu

-südamesiirusest

-kohustuse tundeta nende südametunnistuses

Selle kõige tulemuseks on see, et tänu Vaimu tööle on neil võimalik oma veendumus õigel hetkel tagasi saada.

19 Vahepealsel ajal hoiavad nimetatud asjad neid täielikust lootusest. 20

13 Ülemlaul 5:2-3, 6

14 Psalm 51:10, 14, 16

15 Psalm 116:11, 77:8-9, 31:23

16 Psalm 30:8

17 1 Johannese 3:9

18 Luuka 22:32

19 Psalm 42:6, 12

20 Nutulaulud 3:26-31

Jumala seadusest

1. Aadamale antud seadus

Jumal andis Aadamale kõigile kehtiva seaduse elada talle kuulekuses, mis oli kirjutatud tema südamele.

Lisaks sellele andis Jumal konkreetse käsu mitte süüa hea ja kurja tundmise puust. 1 Andes selle seaduse ja käsu Aadamale, nõudis Jumal Aadamalt ja kõikidelt tema järeltulijatelt isiklikku, täielikku, täpset ja igavest kuulekust. Jumal töötas Aadamale elu, kui Adam oleks seda seadust täitnud, ning Jumal ähvardas surmaga, kui Adam seda seadust rikub. Samuti andis Jumal Aadamale väe ja võimekuse seda seadust täita. 3

1 1. Moosesele 1:27; Koguja 7:29

2 Roomlastele 10:5

3 Galaatlastele 3:10, 12

2. Aadamale antud ja kõigile kehtiv seadus, mis oli tema südamesse kirjutatud, kirjutati hiljem üles kümne käsuna

Seesama seadus, mis inimese südamesse alguses kirjutati, oli jätkuvalt täiusliku õiguse mõõdupuu ka pärast pattulangust. 4 Jumal andis selle Siinai mäel kümne käsuna ning kirjutas selle kahele kivist tahvlile. Esimesed neli käsitlevad meie kohust Jumala ees ning ülejäänud kuus meie kohust teiste inimeste ees. 5

4 Roomlastele 2:14-15

5 5. Moosesele 10:4

3. Tseremoniaalsed seadused

Peale selle seaduse, mida tavaliselt kutsutakse moraaliseaduseks, nägi Jumal heaks anda Iisraeli rahvale ka tseremoniaalsed seadused. Need seadused käsitlesid mitmeid tüpoloogilisi määruseid. Mõned neist olid seotud sellega, kuidas Jumalat ülistada. Need olid eelmaitsed ja varjud Kristusest ja tema armust, tegudest, kannatustest ning õnnistustest. 6 Need sisaldasid ka erinevaid juhiseid moraalsetest kohustustest. 7 Kuna need tseremoniaalsed seadused olid antud üksnes selle ajani, mil see, mida need sümboliseerisid, oli saabunud, on need nüüd kõrvaldatud ning Jeesuse Kristuse poolt ära võetud ja tühistatud. Tema on tõeline Messias ja ainus seaduseandja ning talle anti selleks vägi Isalt. 8

6 Heebrealastele 10:1; Kolosslastele 2:17

7 1. Korintlastele 5:7

8 Kolosslastele 2:14,16-17; Efeslastele 2:14,16

4. Juriidilised seadused

Jumal andis Iisraeli rahvale ka erinevaid juriidilisi seaduseid, mille kehtivus lõppes ühes Iisraeli riigi lõppemisega. Mitte keegi ei ole enam kohustatud neid seaduseid pidama, mis neile oli antud. Tänapäeval

peaksime me ühilduma vaid üldistest printsiipidest, mida need seadused endas kandsid. 9

9 1. Korintlastele 9:8-10

5. Moraaliseadus on üleilme ja igavene

Moraaliseadus on igavesti kehtiv nii õigeksmõistetud usklikele kui ka teistele. Kõik peavad sellele kuuletuma. 10 Moraaliseadusele peab kuuletuma mitte ainult selle seaduse sisu tõttu, vaid ka meelevalda tõttu, mida Jumal kui Looja moraaliseadusele andis. 11 Kristus ei tühistanud evangeeliumites mitte mingil viisil kohustust moraaliseadust pidada, vaid pigem tugevdab seda. 12

10 Roomlastele 13:8-10; Jaakobuse 2:8, 10-12

11 Jaakobuse 2:10, 11

12 Matteuse 5:17-19; Roomlastele 3:31

6. Seadus ei mõista meid õigeks, kuid on meile ettekirjutuseks, kuidas elada

Kuigi tõelised usklikud ei ole seaduse all, mis on tegude leping, et saada õigeks mõistetud või hukka mõistetud selle poolt, 13 on see ikkagi väga kasulik neile ja teistele ettekirjutusena, kuidas elada. See ettekirjutus õpetab neile Jumala tahet ja nende kohustusi. See juhib ja nõuab, et nad elaksid vastavalt selle käskudele. See paljastab ka nende patu poolt rikutud loomuse, südame ja elu. Kui nad ennast läbi katsuvad moraaliseaduse valgusel, siis võivad nad osa saada sügavamast patutundmisest, alandumisest ja vihast patu vastu. 14 Samuti saab neile selgemaks, et nad vajavad Kristust ja tema täiuslikku kuulekust. Samuti on moraaliseadus kasulik uuestisündinutele, et tagasi hoida neis olevat rikutust, kuna see keelab pattu teha. Moraaliseaduse hoiatused näitavad, mida nende patud väärivad, ning milliseid kannatusi siinses elus võivad nad eeldada oma pattude pärast, kuigi nad on vabastatud selle needusest ja täielikust karmusest. Moraaliseaduse tõotused näitavad neile Jumala heakskiitu kuulekusele ja õnnistusi, mida nad võivad eeldada, kui nad seda peavad. Usklikud ei saa neid õnnistusi seaduse kui tegude lepingu kaudu. Kui inimesed teevad head ja hoiuvad kurjast, kuna seadus õhutab neid head tegema ja keelab kurja tegemast, siis ei näita see seda, et nad on seaduse all ning mitte armu all. 15

13 Roomlastele 6:14; Galaatlastele 2:16; Roomlastele 8:1, 10:4

14 Roomlastele 3:20, 7:7 jne

15 Roomlastele 6:12-14; 1. Peetruse 3:8-13

7. Õige arusaam moraaliseadusest on kooskõlas evangeeliumiga

Need seaduse kasutusviisid ei ole vastuolus evangeeliumi armuga, vaid on sellega hoopis meeldivalt kooskõlas. 16 Kristuse Vaim alistab usklike tahte ja võimaldab usklike tahtel vabalt ja rõõmsalt kuuletuda Jumala tahte nõudmistele, mida moraaliseadus ilmutab. 17

16 Galaatlastele 3:21

17 Hesekieli 36:27

Evangeeliumist ja selle armu ulatusest

1. Jumal andis töotuse kristusest, mis võis päästa.

Pärast seda kui leping tegudest oli patu läbi murtud ega saanud anda elu, nägi Jumal heaks anda töotus Kristusest, kes pidi sündima naisest. See töotus oli vahend, mille läbi Jumal oma valitud kutsus, ning mille läbi neile usku ja meeleparandust andis. 1 Evangeeliumi sisu oli selles töotuses ilmutatud, mis tähendab, et sellel oli vägi muuta ja päästa patuseid. 2

1 1. Moosesele 3:15

2 Ilmutuse 13:8

2. Piibli õpetused on vajalikud päästeks

See töotus Kristusest ja pääste tema läbi on ilmutatud meile üksnes Piibli sõnas. 3 Kogu Jumala loomistöö ja tema ettehooldus, mida võime loodu läbi näha ja tunda, ei ilmuta meile siiski Kristust või tema armu isegi mitte kõige üldisemal viisil. 4 Inimesed, kellel ei ole Kristuse ilmutust, mille saame töotuse või evangeeliumi kaudu, ei saa leida päästvat usku ja meeleparandust loomistöö alusel, kui neil ei ole ilmutust. 5

3 Roomlastele 1:17

4 Roomlastele 10:14-15, 17

5 Õpetussõnad 29:18; Jesaja 25:7, 60:2-3

3. Evangeelium levib mitmel viisil Jumala tahte kohaselt

Evangeeliumi ilmutus patustele erinevatel aegadel ja erinevates kohtades ühes töotuste ja käskudega kuulekusele, mida evangeeliumis nõutakse, on rahvastele antud üksnes Jumala suveräänse tahte ja tema hea äranägemise kohaselt. Jumala tahe ei põhine töotustel selle kohta, milleni inimene võiks ise looduga kaasa antud meelte najal küündida lahus ilmutusest. Ükski inimene ei ole seda kunagi teinud ega saagi teha. 7 Seepärast on evangeeliumi kuulutus antud inimestele ja rahvastele läbi ajaloo eri proportsioonides Jumala tahte kohaselt, sellise mõjuga, nagu tema heaks arvab.

6 Psalm 147:20; Apostlite tegude 16:7

7 Roomlastele 1:18-32

3. Nii evangeeliumi sõnum kui ka Püha Vaim on vajalikud päästeks

Evangeelium on ainus väline abivahend, ilmutamaks Kristust ja päästvat armu ning on selleks täiesti piisav. Selleks et inimene, kes on surnud oma üleastumistes, võiks uuesti sündida, on tal vaja, et Püha Vaim viiks kogu tema hinges ellu tõelise ja vastupandamatu töö, et temas esile tuua uus vaimulik elu. 8 Ilma Püha Vaimu tööta ei saa mitte miski Jumala poole pöördumist esile kutsuda. 9

8 Psalm 110:3; 1. Korintlastele 2:14; Efeslastele 1:19-20

9 Johannese 6:44; 2. Korintlastele 4:4,6

Kristlase vabadusest ja südametunnistuse vabadusest

1. Uue Testamendi usklikel on suurem vabadus

See vabadus, mille Kristus evangeeliumis uskliketele saavutas, on vabadus patu süüist, hukkamõistvast Jumala vihast, ning seaduse needusest. 1 See hõlmab ka nende päästmist sellest praegusest kurjast maailmast, 2 saatana 3 ja patu meelevaldast, 4 viletsustega kaasnevatest kannatustest, 5 surma hirmust ja astlast, surmavallast, 6 ning igavesest hukkamõistust. 7 Samuti hõlmab see nende vaba juurdepääsu Jumala juurde ja nende alistumist temale, mitte orjalikust kartusest, 8 vaid lapselikust armastusest ja heast meelest. 9 Kõiki neid vabadusi nautisid ka usklikud seaduse all olles. 10

Uue Testamendi aegadel kristlaste vabadus aga suurenes, sest nad ei ole enam tseremoniaalsete seaduste koorma all, mida juudi kogudus oli kästnud järgima. Uue testamendi kristlastel on võrreldes usklikete seaduse all ka rohkem julgust tulla armutrooni ette ning neil on ka suuremal määral Jumala Vaimu andi ja tema varustamist. 11

- 1 Galaatlastele 3:13
- 2 Galaatlastele 1:4
- 3 Apostlite tegude 26:18
- 4 Roomlastele 8:3
- 5 Roomlastele 8:28
- 6 1. Korintlastele 15:54-57
- 7 2. Tessalooniklastele 1:10
- 8 Roomlastele 8:15
- 9 Luuka 1:73-75; 1. Johannese 4:18
- 10 Galaatlastele 3:9, 14
- 11 Johannese 7:38-39; Heebrialastele 10:19-21

2. Kristlase vabadus puudutab ka asju, mida Piiblis ei käsitleta

Jumal üksi on südametunnistuse Issand 12 ning on selle jätnud vabaks inimlikest doktriinidest ja käskudest, mis on vastuolus Piibliga, või mida Piiblis ei õpetata. 13 Seepärast on niisugustele inimlikele doktriinidele allumine ja neisse südametunnistusest uskumine vastuolus tõelise vabadusega ning tähendab südametunnistuse vabaduse reetmist. 14 Nõuda mitte millestki lähtuvat usku või absoluutset ja pimedat allumist, tähendab südametunnistuse vabaduse ja mõistliku meele hävingut. 15

- 12 Jaakobuse 4:12; Roomlastele 14:4
- 13 Apostlite tegude 4:19, 29; 1. Korintlastele 7:23; Matteuse 15:9
- 14 Koloslastele 2:20, 22-23
- 15 1. Korintlastele 3:5; 2. Korintlastele 1:24

3. Kristlase vabadus ei ole mõeldud kuritarvitamiseks

Inimesed, kes käivad patu kristliku vabaduse ettekäändel, väänavad evangeeliumi armu otstarvet nende endi hävinguks. 16 Nad hävitavad kristliku vabaduse eesmärgi, mis on mõeldud meid juhtima Issandat teenima ilma kartuseta kõiges pühaduses ja õiguses tema ees kogu meie eluaja nagu inimesed, kes on päästetud kõigi meie vaenlaste käest. 17

- 16 Roomlastele 6:1-2
- 17 Galaatlastele 5:13; 2. Peetruse 2:18,21

Ülistusest ja hingamispäevast

1. Ülistus peaks järgima seda, mida Jumal on ilmutanud

Kogu loodu kannab endas tunnistust, et on olemas Jumal, kes on kõikide Issand ja suveräänne kõige üle. Tema on õiglane ja hea ning teeb head kõikidele. Seepärast tuleb teda karta, armastada, ülistada, tema poole hüüda, teda usaldada ning teda teenida kõige südame, hinge ja jõuga. 1 Ülistus Jumalale on vastuvõetav vastavalt sellele, mida tema ise on selle kohta määranud. 2 Ülistus on piiratud tema enda ilmutatud tahtega. See tähendab, et Jumalat ei tohiks ülistada inimlike ettekujutuste ja väljamõeldiste järgi, saatana väljapakutud viisidel, mingite kujude või piltidega ega mingil muul viisil, mida ei ole pühakirjas ette nähtud. 3

1 Jeremija 10:7; Markuse 12:33

2 5. Moosese 12:32

3 2. Moosese 20:4-6

2. Ülistada tuleb vaid Jumala kolmainu isikuid ning seda läbi vahemehe

Ülistada tuleb vaid Jumal Isa, Poega ja Püha Vaimu. 4 Ülistada ei tohiks ingleid, pühakuid või mis iganes muud loodut. 5 Pattulanguse järgselt ei saa ülistust Jumalale anda ilma vahemeheta 6 ning meie ainus vahemees on Kristus. 7

4 Matteuse 4:9, 10; Johannese 6:23; Matteuse 28:19

5 Roomlastele 1:25; Kolosslastele 2:18; Ilmutuse 19:10

6 Johannese 14:6

7 1. Timoteose 2:5

3. Palve koos tänuandmisega on vajalik

Palve koos tänuga on osa loomulikust ülistusest ning Jumal nõuab seda kõikidelt. 8 Selleks et palve oleks Jumalale meelepärane, tuleb seda teha Poja nimel, 9 Vaimu abiga, 10 tema tahte järgi. 11 Samuti arusaamisega, aukartusega, alandlikkusega, südame tõsidusega, usuga, armastusega ning püsivusega. Kui palvetatakse koos teiste inimestega, tuleks seda teha kõigile arusaadavas keeles. 12

8 Psalm 95:1-7, 65:2

9 Johannese 14:13-14

10 Roomlastele 8:26

11 1. Johannese 5:14

12 1. Korintlastele 14:16,17

4. Mille eest me peaksime palvetama

Me peaksime palvetama asjade eest, mis on lubatud ning samuti kõiksuguste inimeste eest, kes praegu või tulevikus elavad. 13 Me ei peaks palvetama aga surnute eest 14 ega nende inimeste eest, kelle kohta me teame, et nad on pattu teinud selle patuga, mis on surmaks. 15

13 1. Timoteosele 2:1-2; 2. Saamueli 7:29

14 2. Saamueli 12:21-23

15 1. Johannese 5:16

5. Ülistuse osad

Ülistuse osade hulka kuuluvad: pühakirja lugemine, 16 Jumala sõna jutlustamine ja selle kuulamine, 17 üksteise õpetamine ja manitsemine, lauldes psalme, hümne ja vaimulikke laule, lauldes armuga südamest

Issandale. 18 Ülistuse juurde kuuluvad ka ristimistalitus 19 ning Issanda surma mälestamine. 20 Neid tegevusi tuleks teha Jumalale kuulekuses, kõige arusaamise, usu, aukartlikkuse ning jumalakartusega. Olukordi, mis nõuavad tõsist alandumist, peaks pidama paastumisega ning kui on olukorrad, kus me tahame olla eriti tänulikud, siis peaksime oma tänu väljedama pühajal ja aupaklikul viisil. 22

16 1. Timoteose 4:13

17 2. Timoteose 4:2; Luuka 8:18

18 Koloslastele 3:16; Efeslastele 5:19

19 Matteuse 28:19-20

20 1. Korintlastele 11:26

21 Esteri 4:16; Joeli 2:12

22 2. Moosese 15:1-19; Psalm 107

6. Palvetama peaksid kõik, palvetama peaks kõikjal ning koguduses

Evangeeliumi kohaselt ei ole meie palved või muu ülistus piiratud sellega, kus me parasjagu viibime. Ka ei ole sellega meie palved ja ülistus mingilgi moel rohkem vastuvõetavad ega ka mitte sellega, kuhu poole me seda teeme. Jumalat tuleks ülistada kõikjal vaimus ja tões. 23 Teda peaksid ülistama kõik perekonnad 24 igal päeval 25 ning me peaksime seda tegema ka üksinda. 26 Ülistus, mida peetakse avalike kokkusaamistega, peaks olema formaalsemad. Neil avalikel kokkusaamistel ei tohiks midagi hoolimatult ega ka tahtlikult ära jätta sellest, mida Jumal meid tema ülistamiseks on oma sõnas või tema ettenägemise kohaselt kutsunud tegema. 27

23 Johannese 4:21; Malaki 1:11; 1. Timoteosele 2:8

24 Apostlite tegude 10:2

25 Matteuse 6:11; Psalm 55:18

26 Matteuse 6:6

27 Heebrealastele 10:25; Apostlite tegude 2:42

7. Kristlik hingamispäev

On loomulik, et üldiselt peaks olema kõrvale seatud teatud aeg, mille Jumal on määranud, mis on kõrvale pandud selleks, et Teda ülistada. Jumal on seega oma sõnas määranud hingamispäeva, mida tuleks talle pühitseda. Ta on selle andnud kui positiivse ja jäädava käsu, mis hõlmab kõiki inimesi kõikidel aegadel. 28 Maailma loomise algusest kuni Kristuse ülestõusmiseni oli see nädala viimane päev. Peale Kristuse ülestõusmist muudeti see aga nädala esimesele päevale, mida hakati kutsuma Issanda päevaks. 29 See muudatus jääb kehtima maailma lõpuni kui kristlik hingamispäev. Hingamispäeva pidamine nädala viimasel päeval on nüüd tühistatud.

28 2. Moosese 20:8

29 1. Korintlastele 16:1-2; Apostlite tegude 20:7; Ilmutuse 1:10

8. Kuidas pidada hingamispäeva

Hingamispäev on Issandale pühitsetud päev, millal inimesed esmalt valmistavad selleks oma südamed ette ning korraldavad oma igapäevased tegevused enne ära. Siis võtavad nad püha puhkuse kogu päevaks kõikidest oma tööst, sõnadest ja mõtetest, mis neid nende ilmalikes kohustustes ja vabal ajal valdavad. 30 Peale selle veedavad nad kogu selle aja avalikult kui ka privaatsetl Jumalat ülistades ning head tehes ja oma möödapääsmatuid kohustusi täites. 31

30 Jesaja 58:13; Nehemja 13:15-22

31 Matteuse 12:1-13

Seaduslikest vannetest ja töötustest

1. Mis on seaduslik vanne?

Seaduslik vanne on osa Jumala teenimisest, kus inimene annab vande, vandudes tões ja õiguses, otsustavalt kutsudes Jumalat olema tunnistajaks sellest, mida vannutakse. 1 Ta kutsub Jumalat olema kohtumõistjaks selle üle, kas see, mida ta vannub, on tõde või vale. 2

1 2. Moosese 20:7; 5. Moosese 10:20; Jeremija 4:2
2 2. Ajaraamat 6:22-23

2. Vandeid tuleks anda üksnes Jumala nimel, kõige pühaliku aukartusega

Jumala nimi on ainus, mille juures inimesed peaksid millegi kohta vannet andma. See peaks toimuma pühaliku aukartusega. Seetõttu on kiirustades ja mõtlematult tema aulise nime juures vande andmine patt ning see on põlastusväärne. Patt on ka vanduda mingi muu nime juures. 3 Jumala sõna järgi on vande andmine lubatud selleks, et kinnitada tõde ja lõpetada konflikte olukordades, mis on kaalukad ja tähtsad. 4 Seetõttu tuleks niisugustes olukordades anda seaduslikke vandeid, mis on ette nähtud seadusliku võimu poolt. 5

3 Matteuse 5:34,37; Jaakobuse 5:12
4 Heebrialastele 6:16; 2. Korintlastele 1:23
5 Nehamja 13:25

3. Vandeid tuleks anda tõsidusega

Inimesed, kes annavad Jumala sõna järgi heakskiidetud vandeid, peaksid siiski niisuguste kaalukate otsuste üle järele mõtlema. Me ei tohiks midagi heaks kiita ilma, et me oleme veendunud, et se on õige, sest Issand ärritub valede, mõtlematute ja kiirustades antud vannete peale. Niisuguste vannete pärast meie maa leinab. 6

6 3. Moosese 19:12; Jeremija 23:10

4. Vanded peaksid olema selged

Vandeid andes tuleks kasutada lihtsasti mõistetavaid sõnu, mille tähendus on iseenesest mõistetav ning milles ei ole midagi ebaselget ega peidetut. 7

7 Psalm 24:4

5. Seaduslikud ja ebaseaduslikud vanded

Vandeid ei tohiks anda loodule vaid ainult Jumalale ning need tuleks anda ja neid täita kogu hoolikuse ja ustavusega. 8 Rooma katoliiklaste tsölibaadivanne, 9 pühendunud vaesus 10 ning kloostrile allumine ei vii aga kõrgema täiuslikkuseni. Need on aga hoopis patused ja ebausku täis lõksud, millega kristlased ei tohiku tegemist teha. 11

8 Psalm 76:12; 1. Moosese 28:20-22
9 1. Korintlastele 7:2,9
10 Efeslastele 4:28
11 Matteuse 19:1

Tsiviilvõimust

1. Tsiviilvõimu roll

Jumal, kes on ülim Issand ja Kuningas kogu maailma üle, on seadnud tsiviilametivõimud tema alla ja rahva

üle oma auks ja avalikkuse heaks. Selleks on ta nad seadnud kandma mõõka, et kaitsta ja julgustada neid, kes teevad head, ja karistada neid, kes teevad kurja. 1.

1 Roomlastele 13:1-4

1. Kristlased tohivad osaleda valitsemises ja sõjas.

Kristlased võivad vastu võtta ja teenida tsiviilvõimu kandvates ametikohtades, kui nad selleks on kutsutud. Neis rollides peaksid nad olema eriti innukad säilitamaks õiglust ja rahu, 3 vastavalt iga kuningriigi ja poliitilise üksuse headele seadustele. Selleks võivad nad nüüd seaduspäraselt Uue Testamendi järgi osaleda sõjas, kui õiged ja möödapääsmatud olukorrad seda nõuavad. 4

3 2. Saamueli 23:3; Psalm 82:4-5

4 Luuka 3:14

3. Me peaksime alluma tsiviilametivõimudele ja nende eest palvetama

Kuna tsiviilametivõimud on Jumala poolt seatud eelpool mainitud põhjustel, peaksime me Issandas alluma kõigele, mida seaduslikult kästakse, mitte ainult seepärast, et me kardame karistust, vaid samuti meie südametunnistuse pärast. 5. Me peaksime samuti kuningate ja iga ametivõimu eest paluma ja palvetama, et võiksime nende valitsemise all elada vaikset ja rahulikku elu kõiges jumalakartuses ja väärikuses. 6

5 Roomlastele 13:5-7; 1. Peetruse 2:17

6 1. Timoteosele 2:1-2

Abielust

1. Abielu on ühe mehe ja ühe naise vaheline liit.

Abielu on ühe mehe ja ühe naise vaheline liit. Mehel ei tohiks olla rohkem kui üks naine samal ajal ja naisel ei tohiks olla rohkem kui üks mees samal ajal. 1

1 1. Moosese 2:24; Malaki 2:15; Matteuse 19:5-6

2. Abielu eesmärgid

Abielu määrati mehe ja naise jaoks, et nad oleksid teineteisele abilisteks, 2 inimkonna arvu suurendamiseks seaduslike järglastega, 3 ning et vältida liiderlikkust. 4

2 1. Moosese 2:18

3 1. Moosese 1:28

4 1. Korintlastele 7:2, 9

3. Abielu sõlmitakse usklike vahel

Abielu võib sõlmida mehe ja naise vahel, kes annavad omavahelise nõusoleku ning on selle läbi katsunud. 5 Kristlased peavad abielluma Issandas. 6 Need, kes tunnistavad tõelist usku, ei tohiks abielluda uskmatute või ebajumalateenijatega, samuti ei tohiks kristlane enda peale võtta võõrast iket ja abielluda inimesega, kelle eluviisid on kurjad või kes usub hukkamõistetavat valeõpetust. 7

5 Heebrealastele 13:4; 1. Timoteosele 4:3

6 1. Korintlastele 7:39

7 Nehemja 13:25-27

4. Piibel keelab abielu pereliikmete vahel

Abielu ei tohi sõlmida veresuguluses olevate inimeste vahel, mis on Piiblis keelatud. 8 Neid abielusid ei saa

lugeda seaduslikeks ühegi inimeste paika pandud seaduse ega inimeste omavahelise nõusoleku alusel. Need inimesed ei saa elada mehe ja naisena seaduslikus abielus. 9

8 3. Moosese 18

9 Markuse 6:18; 1. Korintlastele 5:1

Kogudusest

1. Üleilmne või nähtamatu kogudus

Katoolset või üleilmset kogudust võib kutsuda nähtamatuks koguduseks, vastavalt Vaimu sisemisele tööle ja armu tööle. Kogudus koosneb kõigist valitud kristlasest, kes on olnud, on, või saavad ühendatud üheks ihuks Kristuse all, kes on koguduse pea. Kogudus on Kristuse pruut, tema ihu, tema täius, kes täidab kõik kõiges. 1

1. Heebrealastele 12:23; Kolosslastele 1:18; Efeslastele 1:10, 22-23, 5:23, 27, 32

2. Nähtav Kogudus

Nähtavateks pühadeks võib kutsuda kõiki inimesi kogu maailmas, kes tunnistavad evangeeliumi usku ja kuuletuvad Jumalale Kristuse läbi evangeeliumi järgi ning kes ei hävita enda tunnistust põhimõteteliste eksimuste või ebapäeva elu kaudu. 2 Kõik kohalikud kogudused peaksid koosnema nendest inimestest. 3

2 1. Korintlastele 1:2; Apostlite tegude 11:26

3 Roomlastele 1:7; Efeslastele 1:20-22

3. Kogudused erinevad puhtuse ja seaduspärasuse poolest, kuid Jumal säilitab enda kogudust

Isegi kõige puhtamatel kogudustel taeva all on oht sattuda eksitusse. 4 Mõni kogudus on nii rikutud, et nad ei ole enam Kristuse koguduse osa, vaid saatana sünagoog. 5 Sellele vaatamata on Kristusel alati olnud ja on maailma lõpuni kuningriik, kuhu kuuluvad need, kes usuvad Temasse ja tunnistavad Tema nime. 6

4 1. Korintlastele 5; Ilmutuse 2-3

5 Ilmutuse 18:2; 2. Tessalooniklastele 2:11-12

6 Matteuse 16:18; Psalm 72:17, 102:29; Ilmutuse 12:17

4. Koguduse pea on Kristus, mitte Rooma Katoliku Kiriku paavst

Issand Jeesus Kristus on koguduse pea. Isa määruse kohaselt on Jeesusel ülim ja suveräänne võim üle koguduse kutsumuse, asutamise, korra ja valitsuse. 7 Rooma katoliiklik paavst ei saa olla koguduse pea, vaid hoopis antikristus ehk seadusevastane inimene ja hukatuse poeg, kes paneb vastu ja tõstab enese üle kõige, mida nimetatakse jumalaks või jumalateenistuseks. See, kelle Issand hävitab oma tulemise ilmumisega. 8

7 Kolosslastele 1:18; Matteuse 28:18-20; Efeslastele 4:11-12

8 2. Tessalooniklastele 2:2-9

5. Kohalike koguduste eesmärk

Teostada Temale antud meelevalda. Issand Jeesus kutsub maailmast välja neid, kelle Isa on talle andnud oma sõnakuulutuse ja Vaimu läbi. 9 Ta kutsub neid käima igati kuulekas eluviisis nõnda, nagu ta oma Sõnas on määranud. 10 Kutsutuile on käsk olla osa kohalikust kogudusest, ehitada üksteist üles ja osaleda kõiges, mida avalikel teenistustel tehakse ning mida Issand neilt nõuab, kuni nad siin maailmas veel on. 11

9 Johannese 10:16; Johannese 12:23

10 Matteuse 28:20

11 Matteuse 18:15-20

6. Kogudus koosneb pühadest, kes on teineteisele pühendunud

Kohaliku koguduse liikmed on kutsutud pühad. Nad näitavad üles ja tunnistavad oma kuulekusest Kristuse kutsele läbi oma tunnistuse ja eluviiside. 12 Nad nõustuvad Kristuse käskude järgi koos käima. Nad annavad üksteist Jumala tahte järgi Issandale ja teineteisele, alistudes evangeeliumi määrustele ja üleskutsetele. 13

12 Roomlastele 1:7; 1. Korintlastele 1:2

13 Apostlite tegude 2:41-42, 5:13-14; 2. Korintlastele 9:13

7. Jumal annab kogudusele väe teda õigesti ülistada

Igale kogudusele, mis tuleb kokku sellisel viisil, mis on Kristuse meele järgi ning on ilmutatud tema sõnas, on ta andnud kogu väe ja autoriteedi, et ülistada teda ning hoida koguduses korda. Nad praktiseerigu asju, mis tema on neile määranud pidama. Ta on andnud neile käsud ja seadmised, et nad saaksid seda väge õigesti kasutada. 14

14 Matteuse 18:17-18; 1. Korintlastele 5:4-5, 5:13; 2. Korintlastele 2:6-8

8. Koguduses on ametisse seatud vanemad ja diakonid

Kristuse meele järgi kokku kogutud ja seatud kogudus koosneb ametikandjatest ja liikmetest. Kristuse poolt määratud ametikandjad on ülevaatajad või vanemad ning diakonid. Need ametikandjad peaksid olema valitud ja selleks tööks eraldatud koguduse poolt, kes on kutsutud ja nii kokku kogutud. Nad peaksid olema valitud ja kõrvale seatud vaimulike talituste ja muude kohustuste elluviimiseks, mille Kristus neile on usaldanud ja milleks ta on neid kutsunud. See peaks jätkuma kuni maailma ajastu lõpuni. 15

15 Apostlite tegude 20:17, 28; Fileemonile 1:1

9. Kuidas vanemaid ja diakoneid kutsutakse?

Kristus on määranud, et inimene, kes on ette valmistatud Püha Vaimu poolt vajalike andidega ülevaataja või vanema ameti jaoks koguduses, peaks saama valitud selleks koguduse ühise hääletuse läbi. 16 Ta peaks olema tõsiselt eraldatud paastu ja palvete läbi ning vanemad, kui neid juba on, peaksid tema peale oma käed panema. 17 Diakonid peaksid olema valitud sarnase hääletuse alusel ja eraldatud palve läbi ning nendegi peale peaksid koguduse vanemad oma käed õnnistuseks panema. 18

16 Apostlite tegude 14:23

17 1. Timoteosele 4:14

18 Apostlite tegude 6:3, 5-6

10. Pastorite ja liikmete kohustused

Pastorite kohus on järjepidevalt teenida Kristuse kogudust sõna ja palvega. Nad peavad hoolt kandma oma koguduse liikmete hingede eest nagu need, kes peavad Kristuse ees ühel päeval aru andma. 19 Kogudustel, keda nad teenivad, on vastutus neid mitte ainult kõigiti austada, vaid ka jagada nendega nende võimete kohaselt häid ande. 20 Kogudused peaksid seda tegema selleks, et pastorid võiksid ära elada hästi, ega peaks olema seotud ilmalike ametitega, 21 ning et nad saaksid näidata külalislahkust ka teiste vastu. 22 See

kogudusele pandud kohus on mõistlik ja loomulik ning ka Issand Jeesus andis selle kohta selgesõnalise käsu, määrares, et need, kes sõnaga teenivad, peaksid sellest oma palga saama. 23

19 Apostlite tegude 6:4; Heebrealastele 13:17

20 1. Timoteosele 5:17-18; Galaatlastele 6:6-7

21 2. Timoteosele 2:4

22 1. Timoteosele 3:2

23 1. Korintlastele 9:6-14

11. Jutlustamine ei ole ainult pastoritele

Kuigi koguduste ülevaatajad ja pastorid peaksid olema pühendunud sõna kuulutamisele, nii nagu nende ametiülesanne ette näeb, ei kuulu sõnakuulutamine ainult neile. Ka teised, kellele see and on antud ning kes on ette valmistatud Püha Vaimu poolt, ning kes on koguduse poolt heaks kiidetud ja kutsutud, võivad ja isegi peaksid sõna kuulutama. 24

24 Apostlite tegude 11:19-21; 1. Peetruse 4:10-11

12. Kõik usklikud peaksid liituma kohaliku kogudusega ja sellele kuuletuma

Kõik usklikud peaksid ühinema kohaliku kogudusega igal ajal ja igas kohas, kus see neile on võimalik. Kõik, kes koguduse hüvedest osa saavad, on Kristuse seaduse kohaselt ka koguduse distsipliini ja juhtimise all. 25

25 1. Tessalooniklastele 5:14; 2. Tessalooniklastele 3:6, 14-15

13. Konfliktide lahendamine koguduses

Koguduse liikmed, kelle vastu on eksitud ning kes on täitnud oma kohustuse nende suhtes, kes tema vastu eksisid, ei peaks häirima koguduse tegemisi ning ta ei peaks koguduses käimist või koguduse seadmistest osavõtmist lõpetama selle pärast, et keegi nende koguduse kaaslastest on nende vastu eksinud. Vastupidiselt, nad peaksid tuginema Kristusele selles osas, mida kogudus edaspidi ette võtab. 26

26 Matteuse 18:15-17; Efeslastele 4:2-3

14. Kogudustevahelised suhted

Kõik kogudused ja kõik selle liikmed peaksid alati palvetama kõikide Kristuse koguduste heaolu ja hea käekäigu eest 27 kõigis paigus. Peale selle peaksid nad igal võimalusel vastavalt oma olukorrale ja kutsumusele aitama oma andidega kõiki kogudusi. Seepärast peaksid nad olema osaduses isekeskis oma rahuks, armastuses kasvamiseks ning üksteise ülesehituseks, kui uusi kogudusi Jumala hea ettenägemise kohaselt rajatakse, eeldades, et olukord neil seda teha võimaldab. 28

27 Efeslastele 6:18; Psalm 122:6

28 Roomlastele 16:1-2; 3. Johannese 8-10

15. Teistelt kogudustelt nõu küsimine

Võib ette tulla raskeid olukordi ja erinevusi, mis puudutavad õpetuslikke või juhtimisega seotud küsimusi, mis mõjutavad kas kõikide või mõne konkreetse koguduse rahu, ühtsust ja ülesehitamist. Võib ette tulla ka olukordi, kus üks või mitu koguduse liiget saavad haiget koguduse distsipliini pärast, mis ei ole järginud tõe ja korda. Kristuse meele kohaselt peaksid omavahel koostööd tegevad kogudused läbi oma saadikute kohtuma, olukorda kaaluma ning andma konfliktse teemaga seoses nõu. Need saadikud peaksid teada andma sellest kõikidele kogudustele, keda see puudutab. 29 Neile koguduste saadikutele ei ole usaldatud aga kogudusega võrdväärset autoriteeti. Samuti ei ole neil võimu koguduste endi üle, mis tähendab, et nad ei saa

oma otsuseid kogudustele või koguduste ametikandjatele peale suruda. 30

29 Apostlite tegude 15:2, 4, 6, 22-23, 25

30 2. Korintlastele 1:24; 1. Johannese 4:1

Pühade osadusest

1. Usklike osadus

Kõigil pühadel, kes on ühendatud Jeesuse Kristusega, kes on nende pea, tema Vaimu läbi ja usu läbi (see ei tähenda aga, et nad on üks isik temaga), on temaga osadus armus, kannatustes, surmas, ülestõusmises ja kirkuses. 1 Kuna nad on armastuses üksteisega kokku seotud, saavad nad osa üksteise andidest ja neile kingitud armust 2 ning nad on kohustatud täitma neid kohustusi nii avalikult kui ka isiklikult. Neid kohustusi tuleks täita korrapäraselt kõikide pühade kasuks nii nähtavalt kui ka varjatult. 3

1. 1. Johannese 1:3; Johannese 1:16; Filiplastele 3:10; Roomlastele 6:5-6

2. Efeslastele 4:15-16; 1. Korintlastele 12:7, 3:21-23

3. 1. Tessalooniklastele 5:11, 14; Roomlastele 1:12; 1. Johannese 3:17-18; Galaatlastele 6:10

2. Usklike omavahelised kohustused

Pühad on oma tunnistusest tulenevalt kohustatud pidama püha osadust Jumala ülistamises ning teistes vaimulikes teenistustes, mis edendavad nende vastastikust ülesehitamist. 4 Nad peaksid oma võimetest ja vajadustest lähtuvalt üksteist aitama ka välistes asjades. 5 Selline osadus peaks olema eriti 6 perekonnas ja koguduslikes suhetes. 7 Samas peaks see osadus vastavalt evangeeliumi seadusele ja Jumala kingitud võimalustele ulatuma ka kõikide usklikeni, kes kõigis paigus Issanda Jeesuse nime appi hüüavad. Samas ei tähenda see pühade vaheline osadus, et see võtab ära inimeste isikliku vara ja omandi. 8

4 Heebrealastele 10:24-25, 3:12-13

5 Apostlite tegude 11:29-30

6 1. Korintlastele 12:14-27

7 Efeslastele 6:4

8 Apostlite tegude 5:4; Efeslastele 4:28

Ristimisest ja pühast õhtusöömaajast

1. Ristimine ja püha õhtusöömaeg on Issanda poolt määratud

Ristimine ja püha õhtusöömaeg on suveräänselt seatud määrused. Need on seatud Issanda Jeesuse poolt, kes on ainus seaduseandja, ning neid tuleks kogudusel pidada kuni ajastu lõpuni. 1

1 Matteuse 28:19-20; 1. Korintlastele 11:26

2. Neid talitusi peaksid läbi viima üksnes need, kes on selleks kvalifitseeritud ja kutsutud

Neid pühasid talitusi peaksid läbi viima üksnes need, kes on selleks Kristuse korralduse kohaselt kvalifitseeritud ja kutsutud. 2

2 Matteuse 28:19; 1. Korintlastele 4:1

Ristimisest

1. Mis on ristimine?

Ristimine on Uue Testamendi talitus, mille Jeesus Kristus seadis. Ristitavatele on see märk osadusest temaga tema surmas ja ülestõusmisest ja nende pookimisest temasse, 1 pattude andeksandmisest 2 ning nende alistumisest Jumalale Jeesuse Kristuse läbi, et elada ja käia uues elus. 3

1 Roomlastele 6:3-5; Kolosslastele 2:12; Galaatlastele 3:27

2 Markuse 1:4; Apostlite tegude 22:16

3 Roomlastele 6:4

2. Ristima peaks ainult oma usku tunnistavaid usklikke

Inimesed, keda tuleks ristida, on üksnes need, kes tunnistavad nii meelearandust Jumala poole ja usku meie Issandasse Jeesusse Kristusse kui ka kuulekust talle. 4

4 Markuse 16:16; Apostlite teod 8:36-37, 2:41, 8:12, 18:8

3. Ristimine on veega Isa, Poja ja Püha Vaimu nimesse

Väline element, mida tuleks ristimisel kasutada, on vesi. Inimesi tuleks ristida Isa, Poja ja Püha Vaimu nimesse. 5

5 Matteuse 28:19-20; Apostlite teod 8:38

4. Ristimine tuleks teha vee alla kastmisega

Selleks, et ristimistalitust õigesti läbi viia, tuleks ristitavat vee alla kasta. 6

6 Matteuse 3:16; Johannese 3:23

Pühast õhtusöömaajast

1. Püha õhtusöömaaja tähendus

Püha õhtusöömaaja seadis Jeesus samal õhtul, kui ta ära anti. Seda peaksid pidama kogudused kuni selle ajastu lõpuni kui jätkuvat mälestust ja kuulutust maailmale tema ohvrismast. 1 Püha õhtusöömaag on seatud ka usklike kinnitamiseks nende usus kõigisse Kristuse surma läbi antud õnnistustesse, samuti nende vaimulikuks toiduseks ja kasvamiseks temas, et jätkuvalt täita kõiki kohustusi tema ees. Peale selle on püha õhtusöömaag seatud ka sümboliseerimaks meie suhet ja vaimulikku seotust meie Issandaga ja teiste usklikega. 2

1 1. Korintlastele 11:23-26

2 1. Korintlastele 10:16-17,21

2. Püha õhtusöömaag ei tähenda millegi ohverdamist, vaid tegemist on ainult mälestamisega

Pühal õhtusöömaajal ei tooda Kristust kui ohvrit tema Isale. Mingit tegelikku ohvrit pattude andekssaamiseks ei toimu ei elavate ega surnute eest. Sellele vastupidiselt on tegemist vaid mälestamisega, mälestades üht ja ainust ohvrit, mida Kristus ristil alatiseks tõi. 3 See on ühtlasi ka kõrgeim vaimulik ülistus Jumalale selle ohvri eest. 4 Seetõttu on Rooma Katoliku Kiriku missal toodud ohver, nii nagu nad seda nimetavad, täielikult põlastusväärne ning pisendab Kristuse enda toodud ohvrit, mis on üks ja ainus lepitus valitute pattude eest.

3 Heebrealastele 9:25-26, 28

4 1. Korintlastele 11:24; Matteuse 26:26-27

3. Leib ja karikas

Püha õhtusöömaaja läbiviimiseks on Issand Jeesus määranud koguduse vanemad palvetama ja õnnistama selleks seatud elemente, milleks on leib ja vein. Nii seavad nad leiva ja veini pühaks kasutuseks. Leib murtakse ja mõlemad elemendid antakse sellest osavõtjatele ja koguduse vanematele. 5

5 1. Korintlastele 11:23-26, jne.

4. Püha õhtusöömaaja vale kasutamine

Pühal õhtusöömaajal kasutatavate elementide inimestele andmisest hoidumine või sellest osavõtmisest keeldumine on vastuolus antud seadmise eesmärgiga ning Kristuse määrustega. Samuti on vale neid elemente ülistada, neid ülesse tõsta ja imetluseks kaasa võtta, või neid säilitada mingiteks väljamõeldud religiooseteks toiminguteks. 6

6 Matteuse 26:26-28, 15:9; 2. Moosese 20:4-5

5. Leib ja vein sümboliseerivad Jeesuse ihu ja verd

Pühal õhtusöömaajal kasutatavad elemendid on eraldatud Kristuse poolt määratud kasutuseks. Leival ja veinil on niisugune suhe ristilöödud Kristusega, et mõnikord kasutatakse neid kujundlikult ja neid kutsutakse Kristuse ihuks ja vereks, mida need sümboliseerivad. 7 Oma olemuselt on need elemendid aga siiski vaid leib ja vein, nii nagu need olid seda enne. 8

7 1. Korintlastele 11:27

8 1. Korintlastele 11:26-28

6. Transsubstatsioon on ebapiibellik

Õpetus, et pühal õhtusöömaajal kasutatavad leib ja vein muutuvad preestri pühitsustoimingu läbi või mingil muul moel oma olemuselt Kristuse enda tegelikuks ihuks ja vereks, on vastuolus mitte ainult pühakirja õpetusega, 9 vaid ka terve mõistusega. Selline õpetus on püha õhtusöömaaja talituse algsele eesmärgile ja kogu selle sisule hävitav. Samuti on selline õpetus põhjustanud palju ebausku ja ebajumalateenistust. 10

9 Apostlite teod 3:21; Luuka 14:6, 39

10 1. Korintlastele 11:24-25

7. Püha õhtusöömaag on uskliku vaimulik toidus

Inimesed, kes sobilikul viisil pühast õhtusöömaajast osa võtavad, saavad küll osa välistest elementidest, kuid teevad seda tõeliselt sisemiselt usu läbi, mitte füüsiliselt ja ihulikult. Nad võtavad vastu ristilöödud Kristust ja kõiki tema surma õnnistusi oma vaimuliku toiduna. Kristuse ihu ja veri ei ole neis elementides füüsiliselt, vaid on vaimulikult usklikele usu läbi vastuvõtmiseks. 11

11 1. Korintlastele 10:16, 11:23-26

8. Mitteusklikud ei peaks pühast õhtusöömaajast osa võtma ega ka need, kes seda ei mõista

Mitteusklikud ja need, kes seda talitust ei mõista, ei sobi pühast õhtusöömaajast osa saama ega Kristusega osadusest rõõmu tundma. Seepärast ei ole nad kõlblikud sellest talitusest osa saama ning nad ei saa neist elementidest ja pühadest saladustest osa võtta. Muidu nad patustaksid tõsiselt seda tehes Kristuse vastu. 12 Kes iganes võtab pühast õhtusöömaajast osa väärilul viisil, see on süüdi Issanda ihu ja vere vastu ning nad joovad enesele nuhtlust. 13

12 2. Korintlastele 6:14-15

13 1. Korintlastele 11:29; Matteuse 7:6

Inimeste seisundist pärast surma ning surnuist ülestõusmisest

1. Õigete ja õelate saatus

Inimese surnud keha saab jälle mullaks ning kõduneb. 1 Inimese hingel aga, mis ei sure ega maga, on surematu loomus ning see läheb otsekohe tagasi Jumala juurde, kes selle andis. 2 Õigete hinged, mis tehakse täiuslikuks pühaduses, võetakse vastu taevasse, kus nad viibivad koos Kristusega ning näevad aus ja valguses Jumala nägu. Seal ootavad nad oma kehade täielikku lunastust. 3 Õelate hinged visatakse aga põrgusse, kuhu nad jäävad piinadesse ja täielikku pimedusse, kus neid hoitakse suure kohtupäeva ilmumiseks. 4 Piibel ei õpeta meid ühestki teisest paigast peale nende, kuhu inimeste hinged lähevad, kui nad on eraldatud oma kehadest.

1 1. Moosese 3:19; Apostlite teod 13:36

2 Koguja 12:7

3 Luuka 23:43; 2. Korintlastele 5:1, 6, 8; Fileemonile 1:23; Heebrealastele 12:23

4 Juuda 6-7; 1. Peetruse 3:19; Luuka 16:23-24

2. Viimne päev

Pühad, kes viimisel päeval veel maa peal elavad, ei lähe magama, vaid nad muudetakse. 5 Ka surnud tõstetakse taas ellu nende oma ihudes, mitte mingites muudes ihudes. 6 Nendel ihudel on aga teistsugused omadused. Need ihud saavad uuesti ja igaveseks ühendatud nende hingega. 7

5 1. Korintlastele 15:51, 52; 1. Tessalooniklastele 4:17

6 Iiobi 19:26-27

7 1. Korintlastele 15:42-43

3. Õigete ja ülekohtuste ihud

Ülekohtuste ihud äratatakse üles Kristuse väe läbi häbiks. Õigete ihud äratatakse üles austuseks tema Vaimu läbi ning ühendatakse Kristuse enda aulise ihuga. 8

8 Apostlite tegude 24:15; Johannese 5:28-29; Filiplastele 3:21

Viimsest kohtupäevast

1. Kohtupäev

Jumal on seadnud päeva, mil ta mõistab maailma üle õiglaselt kohut Jeesuse Kristuse läbi. 1 Jumal Isa on andnud Jeesusele kogu väe ja kohtu. Sellel päeval ei mõisteta kohut üksnes langenud inglite, 2 vaid ka iga inimese üle, kes kunagi maailmas elanud on ning kõik peavad aru andma Kristuse trooni ees oma mõtetest, sõnadest ja tegudest. Neile antakse nende tegude kohaselt, mida iganes nad oma maise elu jooksul on teinud, olgu head või kurja. 3

1 Apostlite tegude 17:31; Johannese 5:22, 27

2 1. Korintlastele 6:3; Juuda 6

3 2. Korintlastele 5:10; Koguja 12:14; Matteuse 12:36; Roomlastele 14:10, 12; Matteuse 25:32-46

2. Kohtupäeva läbi saab Jumal austatud

Jumal on määranud kohtupäeva selleks, et näidata, kui auline on tema halastus valitutele neile igavesse pääste kinkides ning kui auline on tema õiglus õelatele ja sõnakuulmatutele, mõistes nad igavesse hukatusse. 4 Õiged

lähevad igavesse ellu ning pärivad täiusliku rõõmu ja kirkuse ühes igaveste andidega Issanda ligiolus. Õelad, kes ei tunne Jumalat ega kuuletu Jeesuse Kristuse evangeeliumile, visatakse igavestesse piinadesse. 5 Neid karistatakse igavese hävinguga. Õelad eraldatakse Issanda ligiolust ja tema vägevuse kirkusest. 6

4 Roomlastele 9:22-23

5 Matteuse 25:21, 34; 2. Timoteosele 4:8

6 Matteuse 25:46; Markuse 9:48; 2. Tessalooniklastele 1:7-10

3. Keegi ei tea, mil kohtupäev tuleb

Kristus tahab meile kinnitada, et kohtupäev tuleb, selleks et hoida meid patust elamast 7 ning et trööstida jumalakartlike nende viletsustes. 8 Selleks hoiab Jumal selle päeva ilmumist saladuses, et me ei toetuks oma endi lihalikule kindlustundele ning et me oleksime valvsad, sest keegi ei tea, mil Issanda päev tuleb. 9 Seega saavad usklikud olla pidevalt valmis ütleva: "Tule, Issand Jeesus. Tule ruttu." 10 Amen

7 2. Korintlastele 5:10-11

8 2. Tessalooniklastele 1:5-7

9 Markuse 13:35-37; Luuka 12:35-40

10 Ilmutuse 22:20